

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Analýza sociálního a ekonomického rozvoje města
Horšovský Týn**

Lenka Váchalová

© 2017 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Lenka Váchalová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Analýza sociálního a ekonomického rozvoje města Horšovský Týn

Název anglicky

Analysis of Social and Economic Development of the Municipality Horšovský Týn

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je analyzovat a zhodnotit sociální a ekonomický rozvoj města Horšovský Týn na základě socioekonomických ukazatelů. Ze sociálního hlediska se jedná zejména o demografickou oblast, ekonomickou aktivitu obyvatelstva, zaměstnanost, nezaměstnanost, oblast vzdělávání, bydlení, dopravu a vybavenost města. Z ekonomického hlediska je to charakteristika několika zrealizovaných projektů městem Horšovský Týn v předešlých letech.

Metodika

Z metodologického pohledu bude využito především techniky studia dokumentů odborné povahy a sekundární analýzy dat. Také bude využito primárního sběru dat pomocí polostandardizovaných rozhovorů s klíčovými aktéry rozvoje města. Na základě provedených analýz jednotlivých oblastí bude provedena SWOT analýza identifikující silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení mající vliv na další rozvoj.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

sociální rozvoj, ekonomický rozvoj, socioekonomická analýza, město, veřejná správa, územní samospráva, regionální rozvoj

Doporučené zdroje informací

BLAŽEK, J. – UNIVERZITA KARLOVA, – UHLÍŘ, D. *Teorie regionálního rozvoje : nástin, kritika, implikace.*

Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1974-3.

KADERÁBKOVÁ, J. – PEKOVÁ, J. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.

PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy : teorie a praxe v ČR.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

PEKOVÁ, J. – JETMAR, M. – PILNÝ, J. *Veřejný sektor – řízení a financování.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-936-4.

WOKOUN, R. – MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. ODBOR REGIONÁLNÍ A MUNICIPALNÍ POLITIKY. *Regionální politika a rozvoj v České republice.* Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 1999.

WOKOUN, R. *Regionální rozvoj : východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování.* Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

WOKOUN, R. *Základy regionálních věd a veřejné správy.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-304-9.

Předběžný termín obhajoby

2017/18 ZS – PEF (únor 2018)

Vedoucí práce

Ing. Jakub Husák, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 16. 11. 2016

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 21. 11. 2016

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 07. 11. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji diplomovou práci "Analýza sociálního a ekonomického rozvoje města Horšovský Týn" vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů uvedených v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 20.11.2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Jakubu Husákovi, Ph.D. za vedení, cenné rady a připomínky při zpracovávání diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat starostovi města Horšovský Týn, panu Václavu Mothejzíkovi, za poskytnutí informací týkajících se města. Velké poděkování patří především mé rodině, která mě podporovala ve studiu.

Analýza sociálního a ekonomického rozvoje města Horšovský Týn

Souhrn

Diplomová práce se zabývá analýzou sociálního a ekonomického rozvoje města Horšovský Týn, které se nachází v jihozápadní části Plzeňského kraje, konkrétně v okrese Domažlice. Práce je rozdělena na dvě části. První z nich je věnována literární rešerši, kde je za využití odborné literatury charakterizována sídelní struktura, veřejná správa, regionální rozvoj a politika obecně a následně regionální politika Evropské unie a České republiky. Druhá část je zaměřena na samotnou analýzu a následné zhodnocení sociálního a ekonomického prostředí města. V rámci sociální a ekonomické analýzy je řešena věková a vzdělanostní struktura obyvatelstva, jeho dynamika, ekonomická struktura, nezaměstnanost, bytový fond, dopravní infrastruktura, celkové zázemí a vybavenost města. Výsledky jsou shrnuty ve SWOT analýze obsahující souhrn všech faktorů, které mají vliv na další rozvoj města. V závěru jsou navrženy možnosti dalšího směřování rozvoje města Horšovský Týn.

Klíčová slova: sociální rozvoj, ekonomický rozvoj, socioekonomická analýza, město, veřejná správa, územní samospráva, regionální rozvoj

Analysis of Social and Economic Development of the Municipality Horšovský Týn

Summary

This Master's thesis deals with the analysis of the social and economic development of the municipality of Horšovský Týn, which is located in the southwestern part of the Pilsen Region, in the district of Domažlice. The thesis is divided into two parts. The first one is devoted to literary research, where the use of specialized literature is characterized by the settlement structure, public administration, regional development and politics in general, and consequently the regional policy of the European Union and the Czech Republic. The second part focuses on the analysis itself and the subsequent assessment of the social and economic environment of the city. The social and economic analysis analyzes the age structure of the population, its dynamics, economic structure, unemployment, housing stock, transport infrastructure, general background and amenities of the city. The results are summed up in a SWOT analysis containing a summary of all factors that affect the further development of the municipality. At the end, the possibilities for further development of Horšovský Týn are proposed.

Keywords: social development, economic development, socio-economic analysis, municipality, public administration, territorial self-government, regional development

Obsah

1 Úvod	12
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
3 Teoretická východiska	15
3.1 Sídlní struktura	15
3.1.1 Vymezení sídel	15
3.1.2 Městská sídla.....	16
3.1.3 Městská sídla a jejich funkce	17
3.1.4 Venkovská sídla	17
3.1.5 Venkovská sídla a jejich vymezení.....	17
3.1.6 Funkce venkovských sídel	18
3.2 Role obce v systému veřejné správy	19
3.2.1 Vymezení veřejné správy.....	19
3.2.2 Územní samospráva.....	20
3.2.3 Charakteristika obce	20
3.2.4 Obec a její organizační uspořádání.....	21
3.2.5 Druhy obcí	22
3.3 Regionální rozvoj a regionální politika.....	22
3.3.1 Regionální rozvoj.....	23
3.3.2 Regionální politika.....	23
3.3.3 Příčiny vzniku regionální politiky	24
3.3.4 Pojetí regionální politiky	25
3.3.5 Nástroje regionální politiky	26
3.4 Regionální politika v Evropské unii.....	26
3.4.1 Principy politiky regionů v Evropské unii.....	27
3.4.2 Úrovně a typy politiky regionů	28
3.4.3 Nástroje strukturální politiky Evropské unie	28
3.4.4 Cíle regionální politiky Evropské unie pro období 2014 – 2020.....	29
3.5 Regionální politika v České republice	30
3.5.1 Legislativa regionálního rozvoje	30
3.5.2 Programový rámec regionální politiky	31
3.5.3 Cíle regionální politiky České republiky na období 2014 – 2020	31
3.6 Udržitelný rozvoj	32
3.6.1 Koncept udržitelného rozvoje.....	32

3.6.2	Význam územního plánování	33
4	Charakteristika města Horšovský Týn	35
4.1	Správní vymezení města Horšovský Týn.....	35
4.2	Historie města Horšovský Týn.....	37
4.3	Sociální analýza města Horšovský Týn	38
4.3.1	Vývoj počtu obyvatelstva	38
4.3.2	Struktura obyvatelstva dle pohlaví	40
4.3.3	Věková struktura obyvatelstva.....	41
4.3.4	Dynamika obyvatelstva.....	45
4.3.5	Vzdělanostní struktura obyvatelstva.....	46
4.3.6	Shrnutí.....	48
4.4	Bydlení	49
4.4.1	Bytová a domovní základna města	51
4.4.2	Shrnutí.....	53
4.5	Občanská vybavenost města	54
4.5.1	Sociální služby a zdravotnictví.....	55
4.5.2	Vzdělávání	57
4.5.3	Kultura, sport a využití volného času	59
4.5.4	Ostatní služby	62
4.5.5	Shrnutí.....	62
4.6	Dopravní a technická infrastruktura města	63
4.6.1	Dopravní infrastruktura.....	63
4.6.2	Technická infrastruktura	67
4.6.3	Shrnutí.....	68
4.7	Analýza ekonomického prostředí města Horšovský Týn.....	69
4.7.1	Skladba ekonomických subjektů v Horšovském Týně	69
4.7.2	Ekonomická aktivita obyvatelstva	72
4.7.3	Nezaměstnanost	73
4.7.4	Shrnutí.....	74
4.8	Projekty realizované městem Horšovský Týn.....	75
5	SWOT analýza.....	78
5.1	Silné stránky	78
5.2	Slabé stránky	79
5.3	Příležitosti	80
5.4	Ohrožení	81
6	Návrh možného rozvoje jednotlivých oblastí	82
7	Závěr.....	85

8 Seznam použitých zdrojů	87
8.1 Knižní zdroje.....	87
8.2 Internetové zdroje.....	87
9 Přílohy	90

Seznam obrázků

Obr. č. 1: Správní území města Horšovský Týn	35
Obr. č. 2: Vývoj počtu obyvatel v Horšovském Týně v období 1869 – 2011 dle sčítání lidu	39
Obr. č. 3: Vývoj počtu obyvatel v Horšovském Týně v období 2000 – 2016	40
Obr. č. 4: Struktura obyvatelstva v Horšovském Týně dle pohlaví v letech 2000 – 2016	41
Obr. č. 5: Věková pyramida obyvatelstva v Horšovském Týně k 26.3.2011	42
Obr. č. 6: Vývoj obyvatelstva v Horšovském Týně dle věkových skupin v letech 2000 – 2016	44
Obr. č. 7: Dynamika obyvatelstva v Horšovském Týně v letech 2006 – 2016	46
Obr. č. 8: Vzdělanostní struktura obyvatelstva v Horšovském Týně ke dni 26.3.2011 (v %)	47
Obr. č. 9: Vzdělanostní struktura v Horšovském Týně a Plzeňském kraji k 26.3.2011 (v %)	48
Obr. č. 10: Vývoj počtu domů v Horšovském Týně v letech 1869 – 2011	51
Obr. č. 11: Občanská vybavenost města Horšovský Týn	55
Obr. č. 12: Postavení města v dopravní infrastruktuře	64
Obr. č. 13: Intenzita dopravy ve městě v roce 2016	65
Obr. č. 14: Současný stav vodovodní sítě v Horšovském Týně	67
Obr. č. 15: Struktura ekonomických subjektů v Horšovském Týně k 31.12.2016	69
Obr. č. 16: Zaměstnanost v jednotlivých ekonomických sektorech k 26.3.2011	73
Obr. č. 17: Srovnání vývoje nezaměstnanosti v Horšovském Týně a okrese Domažlice v jednotlivých měsících roku 2017	74

Seznam tabulek

Tab. č. 1: Části obce (města) Horšovský Týn	36
Tab. č. 2: Hustota zalidnění územních celků k 31.12.2016	36
Tab. č. 3: Vývoj průměrného věku obyvatelstva v Horšovském Týně v letech 2005 – 2016	42
Tab. č. 4: Vývoj indexu stáří v letech 2006 – 2016	44
Tab. č. 5: Pohyb obyvatelstva v Horšovském Týně v letech 2006 – 2016	45

Tab. č. 6:	Bytová a domovní základna města Horšovský Týn k 26.3.2011	52
Tab. č. 7:	Výstavba bytů a domů v Horšovském Týně v jednotlivých obdobích	53
Tab. č. 8:	Struktura ekonomických subjektů v Horšovském Týně k 31.12.2016	70
Tab. č. 9:	Rozdělení ekonomických subjektů dle právní formy k 31.12.2016	71
Tab. č. 10:	Rozdělení ekonomických subjektů dle počtu zaměstnanců k 31.12.2013 ...	71
Tab. č. 11:	Obyvatelstvo vyjíždějící do zaměstnání k 26.3.2011	72
Tab. č. 12:	Ekonomická aktivita obyvatelstva v roce 2001 a 2011	72
Tab. č. 13:	Nezaměstnanost v Horšovském Týně v jednotlivých měsících roku 2017 ...	74

Seznam příloh

Příloha č. 1:	Struktura otázek polostandardizovaného rozhovoru se starostou města	90
Příloha č. 2:	Fotografie dokumentující současný stav města.....	90

1 Úvod

Územní veřejná správa prošla po listopadu roku 1989 řadou změn. Z počátku měla jakousi prozatímní podobu, neměla jasně vymezenou hierarchii a kompetenční vztahy jednotlivých rozhodovacích subjektů. Teprve od druhé poloviny 90. let územní veřejná správa dostávala jasnější a modernější formu a stavěla se tak do středu zájmu. Tyto politické a společenské změny vedly k regionální rozdílnosti a specifičnosti společnosti a nestejnomyšlné rychlosti rozvoje různých regionů.

Problematika sociálního a ekonomického rozvoje se dostala do popředí zejména před vstupem České republiky do Evropské unie a následným členstvím. Rozvojově zaostalejší regiony se Evropská unie snaží podporovat finančními prostředky ze svých fondů, které jsou poskytovány na realizaci nejrůznějších regionálních projektů vedoucích ke zlepšení kvality občanského života a zároveň možnost přiblížit se tak k vyspělým regionům. Snahou tohoto systému je dosažení rovnováhy rozvoje regionů a snižování regionální rozdílnosti. Sociální a ekonomický rozvoj daného území by měl být v souladu s trvale udržitelným rozvojem, tak aby ekonomický růst uspokojoval potřeby jednotlivců a současně respektoval a zachovával životní prostředí, v němž se tyto procesy odehrávají.

Českou republiku lze administrativně rozdělit na kraje a obce. Obec představuje základní územní samosprávný celek vymezený hranicemi, jehož součástí je obyvatelstvo, které do jisté míry má možnost se podílet na rozvoji a společenském životě obce. Každá obec by měla pečovat o rozvoj svého území a zároveň také zajistit vhodné sociální a ekonomické podmínky pro uspokojování potřeb svých obyvatel a pro zlepšení jejich životní úrovně. Hlavní úkolem obce z hlediska sociálních služeb by mělo být vytváření vhodných podmínek pro bydlení, vzdělávání, ochranu a péči o zdraví a kulturní rozvoj svých občanů. Z pohledu ekonomiky by rozvoj měl směřovat k její podpoře a především vytváření nových pracovních míst. Lze tedy konstatovat, že plnění těchto skutečností v obou zájmových oblastech vyžaduje dlouhodobou a soustavnou činnost při plánování rozvoje v obci.

Odpovědí na to, jak se sociální a ekonomický rozvoj odehrává v menší oblasti konkrétně městě, by měla být tato diplomová práce. Pro analýzu již zmíněného bylo vybráno město Horšovský Týn, které se nachází v jihozápadní části Plzeňského kraje, konkrétně v okrese Domažlice. Zkoumané město je součástí venkovského prostoru v česko-bavorském pohraničí, v turisticky navštěvované oblasti.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Tato práce zkoumá a následně hodnotí sociální a ekonomický rozvoj města Horšovský Týn. Hlavním cílem diplomové práce je analyzovat a zhodnotit sociální a ekonomický rozvoj města Horšovský Týn na základě socioekonomických ukazatelů. Ze sociálního hlediska se jedná zejména o demografickou oblast, oblast vzdělávání, bydlení, dopravu a vybavenost města. Z ekonomického hlediska se jedná o analýzu ekonomického prostředí města a charakteristiku několika zrealizovaných projektů městem Horšovský Týn v předešlých letech. Cílem této práce je celkově zhodnotit zmíněné oblasti rozvoje, které ovlivňují život obyvatel tohoto města, a navrhnout možnou perspektivu rozvoje.

2.2 Metodika

Diplomová práce je rozdělena do dvou částí. První z nich bude věnována literární rešerši neboli rozboru odborné literatury, kde bude popsána a charakterizována za využití studia odborných dokumentů problematika sociálního a ekonomického rozvoje. Teoretický rozbor přispěje k celkovému zhodnocení analyzované zájmové oblasti v praktické části a následnému vyvození samotných závěrů. Druhou částí je již zmíněná část praktická, která bude obsahovat základní charakteristiku města Horšovský Týn. Následně bude provedena komplexní analýza socioekonomických ukazatelů, jako je demografická oblast, oblast vzdělávání, bydlení, kultury, dopravy a občanská vybavenost zkoumaného města. Hlavním zdrojem dat pro zkoumané oblasti budou sekundární statistická data z Českého statistického úřadu (dále jen ČSÚ), jejichž komplexní analýzou bude získána demografická a sociální charakteristika vybraného města. Pro analýzu dopravní oblasti budou využita data ze sčítání dopravy v roce 2010 a 2016, která jsou dostupná na webu Ředitelství silnic a dálnic ČR. Získané údaje a informace budou utříděny do tabulek a grafů vytvořených v programu Microsoft Office Excel. Významným zdrojem dat a informací budou materiály města Horšovský Týn. Nedílnou součástí budou i primární data získaná polostandardizovaným rozhovorem se starostou města. Z hlediska ekonomického rozvoje bude analyzováno ekonomické prostředí města, jako je ekonomická aktivita obyvatelstva, trh práce a nezaměstnanost. Pro analýzu této oblasti bude využito údajů Ministerstva práce

a sociálních věcí České republiky a ČSÚ. Dále bude zkoumáno pomocí techniky studia a následného rozboru příslušných dokumentací několik projektů, které byly zrealizovány městem a přispěly k celkovému zkvalitnění života jeho občanů a vedly ke změně vzhledu města. Na základě provedených analýz jednotlivých oblastí bude provedena SWOT analýza identifikující silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení mající vliv na další rozvoj města. V závěrečné části budou získané poznatky sumarizovány a vyhodnoceny s nástinem dalšího možného rozvoje, který by přinesl pozitivní přínos pro samotné město a vedl by ke zkvalitnění života jeho obyvatel.

3 Teoretická východiska

3.1 Sídlní struktura

Osídlení se v současné době vyznačuje komplikovaným systémem s propojením sídel prostřednictvím nejrůznějších vazeb, zejména sítí technické infrastruktury, migrací obyvatelstva, dodavatelsko-odběratelskými vztahy, přenosem informací a inovací atd. Charakteristickým znakem tohoto systému je jeho dynamický charakter a rozvoj ve shodě s podmínkami území, z nichž nejdůležitější jsou přírodní podmínky, demografický vývoj, historické události a ekonomická situace. Pojem osídlení v sobě ukrývá rovněž i aktivitu člověka v určité oblasti projevující se soustředěním obyvatelstva do sídel, která lze klasifikovat podle velikosti na malé, střední, velké atd. a charakterem převládající ekonomické činnosti, např. sídlo se zaměřením na průmysl, zemědělství, služby atd. (Kolektiv autorů, 2008).

Osídlení je charakteristické svou dynamikou vývoje a souladem s územními podmínkami, zejména pak s těmi přírodními, klimatickými, geografickými, demografickým vývojem, ekonomickým prostředím a historickým kontextem. Dnešní podoba sídel je výsledkem působení mnoha faktorů, které se po dlouhé období podílely na jejich utváření. Faktory působící na vývoj sídel lze rozčlenit do dvou základních skupin:

- podmínky přírodní (podnebí, reliéf, půda, vegetační pokryv, přírodní suroviny, hydrologické podmínky),
- podmínky socioekonomické (dopravní oblast, uspořádání výroby, infrastruktura, oblast služeb, struktura obyvatelstva atd.).

V České republice se současné osídlení vyznačuje hustou sítí sídel rozdílné velikosti, kde důležitou úlohu představuje administrativní organizace daného území (Kadeřábková, Peková, 2012).

3.1.1 Vymezení sídel

Sídlo představuje základní sídlní jednotku. Vyznačuje se obydleným územím včetně přilehlých ploch, které jsou obyvatelstvem využívány. Sídlo je místem soustředění obyvatelstva, které zde vykonává ekonomickou činnost a jiné aktivity, proto se sídlo vyznačuje jako místo reprodukce života. Na utváření podoby současných sídel se podílely

nejrůznější vlivy v průběhu staletí, ve kterých se odrážely změny podle sociálního a ekonomického rozvoje společnosti (Kolektiv autorů, 2008).

Wokoun a kol. (2011) rozlišují dvě základní skupiny sídel, a to:

- městská sídla – vyznačující se převážně funkcemi nezemědělského rázu, podle Kadeřábkové, Pekové (2012) je pro ně typické, že uspokojují potřeby vysokého počtu svých obyvatel;
- venkovská sídla – rozvíjející se zejména na základě zemědělské produkce (Wokoun a kol, 2011), jsou vývojově starší než městská sídla a jejich charakteristickým znakem je zástavba, nízká hustota osídlení a malý počet obyvatel (Peková, Kadeřábková, 2012).

V současnosti se nevyskytují pouze ryze městská nebo vesnická sídla z důvodu probíhajících znatelných přesunů obyvatelstva i zboží související s rozvojem dopravy. Uspořádání sídelní struktury je výsledkem působení procesu urbanizace (Hudečková, Lošťák, Ševčíková, 2008).

3.1.2 Městská sídla

Historicky se jedná o mladší sídelní jednotku, než jsou venkovská sídla, ale disponují větší dynamickou složkou sídelní struktury. Městská sídla se vyznačují nezemědělskou povahou a rozdílnými funkcemi než venkovská sídla (Kolektiv autorů, 2008). Mezi typické znaky městských sídel lze jmenovat lepší organizaci společnosti a její specifickou strukturu z hlediska sociální a profesní povahy, odlišné vzorce chování, značný odstup v příbuzenských a osobních vztazích a další. Vyjmenované znaky prochází v historickém výhledu změnami. Podle definice OSN je městem v České republice sídlo, které má více než 2000 obyvatel (Kadeřábková, Peková, 2012).

Mezi základní znaky města lze zařadit následující:

- vysoká míra soustředění obyvatelstva v městském sídle,
- rozmanitost funkcí města a ekonomických činností,
- určité společensko-pracovní složení zaměstnanosti obyvatelstva v ekonomických sektorech,
- vyvinutost střediskové role města,
- poměr mezi muži a ženami,

- struktura obyvatelstva dle věkových kategorií,
- skladba vzdělanosti atd. (Kolektiv autorů, 2008).

3.1.3 Městská sídla a jejich funkce

Město se vyznačuje komplikovaným ekonomickým systémem, kde je vysoká hustota obyvatelstva představující společně se svou poptávkou po výrobě průmyslu zpracovatelského a svou nabídkou pracovní síly možnost pro vytvoření dělby práce a hospodářský rozvoj celé země (Kolektiv autorů, 2008). Rozmanitost a rozsah funkcí je zvláštním rysem měst (Kadeřábková, Peková, 2012). Ekonomická činnost jednoho města slouží i ostatním sídlům. Jde zejména o obchodní, výrobní a kulturní propojenost a přenos informací. Z tohoto hlediska plní město dvě základní funkce – městotvornou a městoobslužnou (Wokoun a kol., 2011).

Městotvornou funkci lze označit za funkci primární (Kadeřábková, Peková, 2012) vyznačující se ekonomickými aktivitami, jejichž produkce je poskytnuta i pro obyvatele ostatních měst či oblastí. Tyto aktivity představují rozhodující a významný vliv na městský rozvoj (Wokoun a kol., 2011). Produkce těchto aktivit se odráží na vývoji národní ekonomiky – průmyslová produkce, cestovní ruch a s ním spojené činnosti (Kadeřábková, Peková, 2012).

Městoobslužná funkce je tvořena aktivitami sloužícími pro uspokojování potřeb obyvatel žijících ve městě. Rozvoj těchto aktivit je spjatý s rozvojem městotvorných funkcí (Wokoun a kol., 2011), jichž je doplňkem (Kadeřábková, Peková, 2012).

3.1.4 Venkovská sídla

Venkovská sídla jsou oproti sídlům městským vývojově starší a jsou spjata s funkcí krajinotvornou a zemědělskou, která má značný podíl na vnějším vzhledu těchto sídel. Do současnosti si sídla udržela své typické spojení části hospodářské a obytné, jako například stáje, stodoly atd. S postupným procesem suburbanizace dochází ke ztrátě typického venkovského rázu u některých původně venkovských sídel (Kolektiv autorů, 2008).

3.1.5 Venkovská sídla a jejich vymezení

Venkovským sídlem je lokalita vyznačující se nízkým počtem obyvatel a nízkou hustotou osídlení. Velikost těchto sídel je dána nerovnoměrností přírodních a klimatických podmínek, podmínkami kulturně historického charakteru a vývojem v ekonomicko-

sociální sféře. Venkov je typický svým půdorysem a vesnickou zástavbou. Ekonomická základna je tvořena zemědělstvím (Kolektiv autorů, 2008).

Podle velikosti lze venkovská sídla rozdělit na *víska*, vesnici a samotu. *Víska* se vymezuje jako seskupení čtyř až pěti usedlostí. Dalším rozvojem výstavby se může rozšířit až na vesnici. Pro *vesnici* je typická zástavba tvořena zemědělskými usedlostmi. Ve větších vesnicích se pak vyskytují i objekty nezemědělského charakteru, jako je škola, kostel atd. *Samota* je vymezována jako izolované obydlí se značným odstupem od sousedních zemědělských usedlostí. Prostor mezi nimi je vyplněn plochami s hospodářským využitím, jako jsou pole, louky, les (Kolektiv autorů, 2008).

Hlavní kritéria pro vymezování venkovských sídel jsou:

- zemědělství, jež ovlivňuje architektonický a urbanistický charakter,
- vlastnictví pozemků a objektů,
- nízká hustota osídlení,
- priorita bydlení,
- propojení sídla s okolní krajinou a přírodou,
- intenzita sociálních vztahů,
- směřování hodnot (Wokoun a kol., 2011).

3.1.6 Funkce venkovských sídel

Hlavní funkcí venkovských sídel, která stále převládá, je funkce zemědělská promítající se do vnějšího vzhledu, který je charakteristický obytnými staveními spojenými s hospodářskou částí. U sídel, kde zemědělská funkce nepředstavuje výrazný podíl, se do popředí dostávají tzv. doplňkové funkce, kterými jsou:

- obytná funkce, označované též jako tzv. druhé bydlení,
- obslužná funkce, představující např. skladové zázemí městského sídla,
- průmyslová funkce, kde průmyslové oblasti se nacházejí v katastrálních územích venkova.

Venkovská sídla s těmito charakteristikami se nazývají sídla přechodná, neboť si i přesto zachovala vzhled podobný tradičním venkovským sídlům (Hudečková, Lošťák, Ševčíková, 2008).

3.2 Role obce v systému veřejné správy

3.2.1 Vymezení veřejné správy

Veřejná správa se řadí do veřejné vlády jako vrcholného orgánu výkonné moci, jejíž hlavním úkolem je organizace a vedení veřejné správy. Veřejnou správu lze charakterizovat jako soubor záměrných úkolů zajišťovaných na úrovni státu a územních samospráv. Jedná se o činnosti, za které je odpovědný stát a subjekty veřejné správy jako je zabezpečování veřejných služeb. Veřejnou správu lze vymezit jako soubor institucí vykonávající jmenovanou činnost přímo nebo nepřímo (Peková, Pilný, 1998). Význam veřejné správy je používán ve dvou pojetích, a to materiálním, v jehož rámci dochází ke stanovení a vymezení činnosti veřejné správy a ve druhém případě se jedná o organizační pojetí, které je charakteristické vymezením veřejné správy podle toho, který subjekt ji vykonává (Wokoun a kol., 2011).

Hudečková, Lošťák, Ševčíková (2008) rozdělují veřejnou správu na státní správu a samosprávu. Jednotlivé státy jsou rozdělené na správní jednotky dle území, kde je státní správa vykonávána formou přenesené působnosti a současně jsou tyto správní jednotky územními samosprávami.

Státní správa je veřejnou správou, která je prováděna státem buď přímo prostřednictvím svých orgánů či nepřímo formou přenesení moci (Wokoun a kol., 2011). Tato forma správy se vyznačuje činností výkonnou a nařizovací. Prostřednictvím zákona přenáší stát správu na jednotlivé subjekty, které se rozdělují na orgány s všeobecnou působností jako je vláda a dále na orgány s působností specializovanou, což jsou ministerstva a další ústřední orgány, správní úřady s decentralizovanou úrovní (Peková, Pilný, 1998).

Samospráva je výsledkem přenesení pravomoci státu na nestátní subjekty neboli jde o decentralizaci moci. Konkrétně se jedná o danou oblast záležitostí, které jsou spravovány samostatně na základě samosprávy v souladu se stanovenými zákony a právními předpisy. Samospráva je v současnosti považována za projev demokratického režimu a samostatnosti jejich občanů. Samosprávu lze rozdělit na politickou, kde mají občané podíl na výkonu veřejné správy a právní, která je uskutečňována jinými orgány než je stát (Wokoun a kol., 2011).

3.2.2 Územní samospráva

Územní samospráva je správou vymezeného území, které je menší než území státu. Tato samospráva určitého území představuje formu veřejné správy a je uskutečňována v mezích práva. Po roce 1990 došlo k postupnému posilování pozice územních samospráv a procesu demokracie umožňující uskutečňovat práva obyvatel a spravovat veřejné věci. Tento proces je nazýván procesem decentralizace, při kterém dochází k přenesení kontroly nad plněním úkolů ve veřejné správě ze státu na občany. Díky procesu decentralizace jsou úkoly plněny s větší mírou efektivitu na úrovni územních samospráv než na úrovni státu. Předností územní samosprávy je zejména její přímý výkon občany a nepřímý výkon prostřednictvím volených orgánů. Další předností je její blízkost se samotnými občany, čímž jsou lépe zajišťovány jejich potřeby a občané mají tak samosprávu pod přímou kontrolou. (Peková, Pilný, 1998).

Wokoun a kol. (2011) rozlišují orgány veřejné správy vykonávající samosprávu a ty, co vykonávají státní správu. Další možné dělení je na orgány s působností všeobecně věcnou a specializovanou neboli omezenou. V jedné administrativní jednotce tak může být uskutečňována samospráva i státní správa.

3.2.3 Charakteristika obce

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), vymezuje obec „základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce“. Obec představuje veřejnoprávní korporaci disponující vlastním majetkem a vystupující svým jménem v právních vztazích a nesoucí odpovědnost, která z těchto vztahů následně vyplývá. O rozvoj území a potřeby občanů se stará obec, která tím chrání i veřejný zájem. Obec, která disponuje alespoň 3000 obyvateli, se stává městem (ČESKOa, 2000, § 1). Peková, Pilný (1998) vymezují obec z právního hlediska prostřednictvím tří základních znaků, a to určitým *územím* charakteristickým jedním celistvým nebo více katastrálními územími, *občany*, kteří mají na daném území trvalé nebo přechodné bydliště a mající zároveň občanství obce nebo města a *samosprávou*.

Čmejrek, Kopřiva (2007) uvádí, že obec plní dvě základní funkce, které vymezuje zákon o obcích. V prvním případě se jedná o tzv. samostatnou působnost, kdy obec vykonává správu svých záležitostí samostatně. Pokud to zákon vyžaduje, mohou do samostatné působnosti zasáhnout orgány krajů a státu, a to jen takovým způsobem, který

vymezuje zákon. Z tohoto vyplývá, že samostatnou působnost obce může omezit jen zákon. Orgán obce, kterému je zákonem svěřena státní správa, ji vykonává jako přenesenou působnost. Jestliže není zvláštním zákonem upravena působnost, že se jedná o působnost přenesenou, je v platnosti pokaždé působnost samostatná. K ukládání povinností a zajišťování věcí místního charakteru v rámci samostatné působnosti slouží obecně závazná vyhláška, kterou dle Wokouna a kol. (2011) může vydávat jen zastupitelstvo obce. Na základě zákona má obec možnost vydávat v přenesené působnosti tzv. nařízení obce (Čmejrek, Kopřiva, 2007), „*kteřá mohou být vydávána pouze na základě výslovného zmocnění zákona a v jeho mezích*“. K jejich vydávání je oprávněna jen rada obce. Vyhlášení právního předpisu je předpokladem jeho platnosti, ke které dochází vyvěšením na úřední desce úřadu obce po období 15 dnů (Kol. autorů, 2008, s. 336).

3.2.4 Obec a její organizační uspořádání

Mezi orgány obce patří zastupitelstvo obce, rada obce, starosta a obecní úřad.

Zastupitelstvo obce se skládá z členů, jejichž počet je určen na základě velikosti a počtu obyvatel územního obvodu. Tento orgán obce má právo na rozhodování na věcech, které náleží do samostatné působnosti a je mu vyhrazeno právo například schvalovat rozpočet obce, zřizovat příspěvkové organizace obce a obecní policii a jejich případné rušení, volba starosty, místostarosty a radních z členů zastupitelů a případně je odvolávat z funkce atd. Pokud nemá obec zřízenou radu obce, pak má právo zastupitelstvo obce vydávat obecní nařízení. Zastupitelstvo obce má povinnost se scházet alespoň jednou za tři měsíce, případně dle potřeby. Starosta svolává jednání zastupitelstva a celé zasedání zpravidla i řídí. Jednání zastupitelstva obce jsou veřejná (ČESKOa).

Rada obce představuje výkonný orgán obce v její samostatné působnosti a je odpovědná zastupitelstvu. Jestliže je zákonem stanoveno, pak rada obce má právo rozhodovat v rámci přenesené působnosti. Tento výkonný orgán obce je tvořen starostou, místostarostou a radními, přičemž celkový počet členů tohoto orgánu obce je v počtu 5 až 11 členů. Rada obce se uskutečňuje dle potřeby, její jednání jsou neveřejná a je jí vyhrazeno vydávat obecní nařízení, zajišťování hospodaření dle stanoveného rozpočtu, zřizovat jednotlivé odbory úřadu obce atd. (ČESKOa).

Starosta je zástupcem obce a prezentuje obec navenek. Starostu obce volí ze svých členů zastupitelstvo, které svolává a zpravidla řídí celé jednání, sám má právo jmenovat tajemníka úřadu obce. V době starostovy nepřítomnosti a v případě nevykonávání své funkce je zastupován místostarostou. Společně pak podepisují veškeré právní obecní předpisy. Úkolem starosty obce je informování občanů o činnostech obce, spravování věcí v samostatné působnosti, které mu byly radou obce uloženy apod. (ČESKOa).

Obecní úřad se skládá ze starosty, místostarosty, tajemníka a pracovníků jednotlivých odborů. Obecní úřad vykonává v samostatné působnosti úkoly uložené zastupitelstvem nebo radou obce a pomáhá v činnosti komisím a výborům, mj. vykonává i přenesenou působnost. Funkce tajemníka je ustanovena v obcích s rozšířenou působností a pověřeným obecním úřadem a tajemník je za plnění úkolů úřadu odpovědný starostovi obce (ČESKOa).

3.2.5 Druhy obcí

Obec se nachází na jednom či více katastrálních území a dle tohoto se dělí na části. Zákonem 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, byly od 1.1.2003 stanoveny jmenované dva druhy obcí. Kolektiv autorů (2008, s. 347) popisuje obce s pověřeným obecním úřadem jako subjekt zajišťující výkon státní správy pro větší počet menších obcí nacházejících se ve správním obvodu obce. Obecní úřady obcí s rozšířenou působností zajišťují „*státní správu v základním rozsahu pro obce, v nichž sídlí, působnost pověřeného obecního úřadu a konečně též státní správu v rozsahu, kterou stanoví zvláštní zákony*“. Územní obvody těchto dvou druhů obcí jsou určeny vyhláškou Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb.

3.3 Regionální rozvoj a regionální politika

Oblast regionálního rozvoje a regionální politiky se dostává do středu zájmu odborníků a politiků od druhé poloviny 90. let 20. století. Ve státech západní Evropy a také například v Polsku či Maďarsku měla tato problematika v tomto období již značnou tradici. Důvodem okrajové pozice regionální politiky v České republice v daném období byla velmi nízká míra nezaměstnanosti, která je ve velké míře považována za podstatnou příčinu regionálních problémů (Blažek, Uhlíř, 2011).

Za vnitřní faktor, který vedl ke zvýšení zájmu o regionální politiku v České republice, považují Blažek a Uhlíř (2011) nárůst nezaměstnanosti v letech 1997 – 1999 s výraznými rozdíly míry nezaměstnanosti v jednotlivých regionech. Z vnějších příčin se jedná zejména o vstup České republiky do Evropské unie, kde již byla regionální problematice věnována soustavná pozornost.

3.3.1 Regionální rozvoj

Regionální rozvoj lze vymezit jako soubor procesů odehrávajících se v rámci regionu a zároveň týkajících se pozitivních proměn regionu, mj. i oblasti ekonomické, sociální a životního prostředí (Metodická podpora regionálního rozvoje, 2016).

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (2013, s. 137) ve své Strategii regionálního rozvoje ČR pro období 2014 – 2020 uvádí, že regionální politika je definována jako *„komplex procesů, které probíhají uvnitř regionů a které se týkají pozitivních ekonomických, sociálních, environmentálních a jiných proměn regionu“*.

Kovárník, Stejskal (2009, s. 26) uvádí definici: *„regionální rozvoj je cílený ekonomický rozvoj většího území, než je geograficky vymezená municipalita“*.

Regionální rozvoj má za cíl zajištění rovnováhy a dynamiky rozvoje České republiky s ohledem na kvalitu života a environmentální prostředí, vést ke snižování regionální diference a současně zvýšení ekonomického a sociálního významu regionů s využitím vlastního potenciálu a možností (ČESKOOb, 2000).

3.3.2 Regionální politika

Od data vzniku regionální politiky (30. léta 20. století) nedošlo k jednoznačnému sjednocení obsahového definování daného pojmu (Kolektiv autorů, 2008).

Například Postránecký (2010, s. 10) definuje regionální politiku jako *„soubor intervencí zaměřených podle konkrétní situace státu a jeho regionů a podle očekávaných vývojových tendencí na podporu opatření vedoucích k růstu ekonomických aktivit a jejich vyváženému územnímu rozmístění a k rozvoji infrastruktury“*. Základem je přesné vymezení priorit a získání dostatečných prostředků na dané priority.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (2013, s. 4) ve své Strategii regionálního rozvoje ČR pro období 2014 – 2020 uvádí, že regionální politika představuje *„soubor intervencí,*

kteří ovlivňují rozložení ekonomických aktivit v území, k rozvoji infrastruktury a ke snížení nerovnováhy v sociálním rozvoji“

V obecné rovině lze pojem regionální politika vymezit jako „soubor cílů, opatření a nástrojů vedoucích ke snižování příliš velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů“ (Macháček a kol., 2011, s. 177).

Primárním cílem regionální politiky je dle Kolektivu autorů (2008) odstranit nebo zmírnit regionální rozdíly a snaha o zvýšení ekonomické konkurenceschopnosti regionů. Dle Ministerstva pro místní rozvoj ČR (2016) je regionální politika je zacílená na rozvoj regionů zejména pak na jejich soudržnost a posilování konkurenceschopnosti s tím, že regiony by měly mít možnost svého rovnovážného rozvoje zohledňující specifika a potenciál území. Za základní nástroj je v současnosti považována Strategie regionálního rozvoje České republiky na období 2014 – 2020, za kterou je odpovědné ze zákona Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Tato Strategie je zaměřená na provázanost evropské regionální politiky s českou regionální politikou. Za dílčí cíle regionální politiky lze dle Macháčka a kol. (2011) jmenovat podporu podnikatelské činnosti, výstavby bytů, zkvalitnění technické infrastruktury, zachování ekologické rovnováhy a další.

3.3.3 Příčiny vzniku regionální politiky

Z hlediska územní struktury je možné se setkat s regiony, které jsou ekonomicky prosperující s vysokou kvalitou života a s regiony, jejichž ekonomická situace není optimální, vyskytuje se zde vysoká nezaměstnanost a s tím související společenské problémy. Kolektiv autorů (2008) rozděluje tyto tzv. problémové regiony do tří skupin:

- Regiony s nedostatkem přírodních zdrojů – většinou zemědělský region s extenzivním typem zemědělství vzhledem k nepříznivým přírodním podmínkám. Tyto regiony nejsou pro průmysl přitažlivé, jeho obyvatelé nedosáhnou stejné životní úrovně jako ti ve vyspělých regionech. Jedinou možností ekonomického oživení představuje cestovní ruch.
- Regiony s nízkou mírou využití vlastních zdrojů způsobené především nedostatkem kapitálu. Zlepšení je závislé na technologickém pokroku a ekonomické situaci.
- Regiony s upadajícími odvětvími průmyslu, které se řadily v minulosti mezi nejvyspělejší, ale se změnou struktury poptávky význam tradičního průmyslu začal postupně upadat. Charakteristická je pro tyto regiony vysoká nezaměstnanost,

pokles ekonomické úrovně a ekonomické aktivity především u žen, vysoký výskyt emigrace. V České republice se s takovými regiony lze setkat na Ostravsku, Kladensku a Podkrušnohoří.

3.3.4 Pojetí regionální politiky

Matoušková (in Wokoun a kol., 2011) vymezuje dvě základní pojetí regionální politiky, a to regionální politika:

- tradiční,
- současná.

Prvním z nich je tradiční pojetí regionální politiky označované a uskutečňované do poloviny 70. let 20. století. Tento typ regionální politiky byl charakteristický geograficky relativně stálými regiony, které se vyznačovaly na jedné straně rozvinutostí, ale zároveň se jednalo o zaostávající oblasti. Jednalo se zejména o agrární regiony zlepšující svou úroveň rozvoje běžným procesem industrializace. Organizační formou této regionální politiky byla centralizace kompetencí na úroveň státu. Docházelo k meziregionálnímu přerozdělování finančních zdrojů. Podle Stejskala, Kovárníka (2009) se toto tradiční pojetí regionální politiky odehrávalo v různých rovinách, z nichž za první z nich lze považovat samotný cíl politiky regionů. Za cíl byl považován pokles v rozdílnosti mezi regiony a aplikace požadavku efektivity vstupních prostředků. Druhou rovinu představovaly hospodářské příležitosti poskytované od rychle se vyvíjejících regionů subjektům ekonomicky slabších oblastí. Macháček a kol. (2011) uvádí, že pro tradiční pojetí je typická formulace tří základních druhů problémových regionů, a těmi jsou depresivní, zaostávající a přetížené a s tím související zpracovávané regionální programy zaměřené na územní rozvoje.

Od druhé poloviny 70. let je uskutečňované tzv. současné pojetí regionální politiky uplatňované v evropských zemích. Dochází k přenesení kompetencí na samotné regiony tzv. decentralizaci z důvodu nedostatečné reakce státní politiky na rychlé změny. Přesouvání moci je uskutečňováno jak na nižší úrovni správy, tak i na nadnárodní stupeň. Propojením úrovně nadnárodní, regionální a lokální vznikají tzv. euroregiony, což jsou přeshraniční spojení regionů vyskytujících se na území dvou nebo více států (Matoušková in Wokoun a kol., 2011).

3.3.5 Nástroje regionální politiky

Nástroje regionální politiky lze rozdělit na makroekonomické a mikroekonomické (Wokoun a kol., 2011).

Kolektiv autorů (2008) uvádí, že v průběhu řešení problémů na regionální úrovni značně omezují národohospodářské záměry používání makroekonomických nástrojů. Mezi makroekonomické nástroje lze zařadit fiskální neboli rozpočtovou politiku, prostřednictvím které se uskutečňuje redistribuce mezi jednotlivé regiony. Toto přerozdělování je založeno na systému daní a odvodů a výdajů ze státního rozpočtu. Dalším nástrojem je monetární politika, jíž cílem je regulace množství peněz v ekonomice. Třetí skupinou nástrojů je protekcionismus, jehož prostřednictvím dochází k ochraně domácího trhu před dovozy ze zahraničí za použití kvót a cel.

Rozhodování o prostorovém umístění jednotlivých ekonomických subjektů je ovlivňováno mikroekonomickými nástroji. Tyto nástroje lze rozdělit dle zaměření nástroje na ekonomický subjekt na ty, které mají vliv na prostorový pohyb kapitálu, a ty mající vliv na prostorový pohyb pracovní síly.

Dle Wokouna a kol. (2011) je hlavní úlohou nástrojů, které ovlivňují pohyb kapitálu v prostoru vytváření nových pracovních míst za pomoci vstupu nových firem v daném regionu nebo prostřednictvím těch, které již v regionu působí. Pohyb kapitálu lze ovlivnit stimulací neboli přitažlivostí regionu nebo restrikcí, kdy vlivem zpřísnění předpokladů v ostatních regionech z hlediska fungování kapitálu, dochází ke zvážení zcela nových lokalit. Na počátku použití regionální politiky byly využívány nástroje podporující pohyb pracovní síly v prostoru. V současnosti se vyskytují zejména nástroje se zaměřením a podporou rekvalifikace zaměstnanců a nástroje zaměřené na přilákání kapitálu do problémových oblastí.

Obnova vyrovnanosti na regionálním trhu práce je hlavním cílem těchto zmíněných nástrojů, kterého je dosaženo ovlivňováním práce a kapitálu (Kolektiv autorů, 2008).

3.4 Regionální politika v Evropské unii

Přítomnost regionální politiky je dána rozdílností regionů s tím, že realizace je spjata s politickou a ekonomickou snahou zabývat se problémy regionů a následně je řešit (Macháček a kol., 2011). Všechny země, které jsou součástí členství Evropské unie, začaly uskutečňovat svou regionální politiku na národním stupni. Realizací vlastní regionální

politiky mají státy snahu dosáhnout zmírnění rozdílnosti v životní úrovni mezi jednotlivými regionálními oblastmi potýkající se s vysokou mírou nezaměstnaností. Cílem podpory zemí Evropské unie je také socioekonomická struktura zaostalejších oblastí s nedostatečnou průmyslovou strukturou (Wokoun a kol., 2011).

Důvody vedoucí ke vzniku evropské regionální politiky popisuje Macháček a kol. (2011) následovně:

- zavedení ekonomického a monetárního společenství – rozšíření společné měny eura;
- nesoulad ve vztahu regionálních problémů a snahou jednotlivých zemí se těmito problémy zabývat a řešit je;
- vytvoření představy politiky rozvoje z hlediska institucionálního a politického;
- vymezení zásadních prvků ovlivňující ekonomickou výměnu a transport zboží.

3.4.1 Principy politiky regionů v Evropské unii

V Evropské unii vychází regionální politika z několika základních principů:

- princip partnerství – užší spolupráce institucí na všech úrovních mající rozhodující funkci v umístění finančních prostředků získaných ze strukturálních fondů;
- princip koncentrace – na základě předem určených cílů jsou prostředky směřovány na konkrétní projekty do nejvíce problémových regionů;
- princip programování – na základě víceletých programů zpracovávaných vládami členských států jsou poskytovány prostředky z fondů;
- princip subsidiarity – uskutečnění jednotlivých cílů na nejnižším stupni rozhodování;
- princip solidarity – financování méně vyspělých států ekonomicky vyspělejšími země díky prostředkům ze společného rozpočtu;
- princip adicionality – charakter doplňkovosti prostředků ze společného unijního rozpočtu pro výdaje členských zemí;
- monitorování a vyhodnocování – kontinuální sledování a hodnocení vynaložených prostředků a jejich efektivnosti (Stejskal, Kovárník, 2009).

3.4.2 Úrovně a typy politiky regionů

V Evropské unii lze rozlišovat tři základní úrovně, na kterých je regionální politika uskutečňována. Jedná se o:

- nadnárodní úroveň – je prováděna přímo Evropskou unií relativně nezávisle, hlavním nositelem je Evropská komise a další instituce unie;
- národní úroveň – je uskutečňována členskými státy Evropské unie s postupným osvojováním pravidel společných pro členské země, nositeli jsou ministerstva a vláda;
- regionální úroveň – je přítomna ve většině členských států a její pozice posiluje, nositele této úrovně regionální politiky představují samosprávné celky, podniky, podnikatele daného státu (Stejskal, Kovárník, 2009).

Macháček a kol. (2011) uvádí dva základní typy regionální politiky:

- pojišťovací – hlavním cílem je eliminovat problémy zaostávajících regionů především v hospodářské a sociální oblasti a posilovat soudržnost uvnitř státu;
- strategická – záměrem je zvýšení konkurenceschopnosti regionů ve státě a tím posílit vnější konkurenceschopnost celého státu.

V současné době je častěji používán pojišťovací typ regionální politiky, zatímco strategický typ je stavěn spíše do pozadí.

3.4.3 Nástroje strukturální politiky Evropské unie

Mezi hlavní nástroje se řadí tzv. strukturální fondy a národní zdroje. Zdrojem prostředků ve strukturálních fondech jsou finanční příspěvky jednotlivých členských zemí do rozpočtu Evropské unie (Stejskal, Kovárník, 2009).

Do strukturálních fondů lze zařadit Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF) a Evropský sociální fond (ESF). ERDF je nejsilnějším strukturálním fondem z hlediska objemu financí (Wokoun a kol., 2011).

Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF) – cílem tohoto fondu je eliminovat regionální rozdíly zejména v životní úrovni, pomáhat při posilování regionálního rozvoje a odstraňovat nerovnosti mezi regiony. Mezi oblasti ERDF lze jmenovat vytváření pracovních míst, podpora malého a středního podnikání, zlepšování infrastruktury (Stejskal, Kovárník, 2009). Dle Matouškové (2000) byl příspěvek poskytnutý ke krytí

nákladů vybraných rozvojových projektů regionů do výše maximálně 50 % úrovně podpory.

Evropský sociální fond (ESF) – objemem financí se řadí na druhé místo. Hlavním cílem je podpora a prevence proti nezaměstnanosti, stejné příležitosti pro ženy a muže, posílení společenské soudržnosti. Mezi oblasti podpory tohoto fondu lze zařadit podporu rovných příležitostí na pracovním trhu, podporu vzdělávání a rekvalifikace, rozvoj pracovní síly z hlediska kvalifikace a vzdělávání, začlenění nezaměstnaných osob (Stejskal, Kovárník, 2009).

Fond soudržnosti nebo také kohezní fond se neřadí mezi strukturální fondy a není určený k podpoře regionů, ale zejména k podpoře chudších států. Tento fond se podílí na spolufinancování projektů spojených zejména s ochranou životního prostředí a projektů týkajících se evropské dopravní infrastruktury. Mezi další fondy Evropské unie lze zařadit *Fond solidarity*, *Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EFG)* nebo například fondy určené zemědělcům a rybářům, kterými jsou *Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)*, *Evropský zemědělský záruční fond (EAGF)* a *Evropský námořní a rybářský fond (EMFF)* (Euroskop, 2017).

3.4.4 Cíle regionální politiky Evropské unie pro období 2014 – 2020

Rokem 2014 začalo nové programovací období 2014 - 2020. Evropská unie vymezila pět základních cílových oblastí vycházejících z dokumentu Evropa 2020, pomocí kterých bude měřitelný pokrok ve stanovené strategii. Každá členská země formuluje s ohledem na tyto unijní cíle své vnitřní cíle, přičemž se zohledňují rozdílné podmínky a prostředí dané země. Mezi jednotlivými cíli je vzájemná podpora a propojenost (DotaceOnline.cz). Hlavními cílovými oblastmi jsou:

- zaměstnanost – pro obyvatelstvo ve věkovém intervalu 20 až 64 let najít zaměstnání pro tři čtvrtiny z nich;
- vývoj a výzkum – vložení 3 % hrubého domácího produktu Evropské unie do vývoje a výzkumu;
- oblast vzdělávání – dosažení 40 % vzdělaného obyvatelstva ve vysokoškolském stupni ve věkovém intervalu 30 – 34 let;
- energetika a změna ovzduší – oproti roku 1990 snaha o snížení vypouštěných skleníkových plynů o jednu pětinu;

- sociální vyloučení a oblast chudoby – snaha o snížení počtu obyvatel nacházejících se v sociálním vyloučení a čelícím chudobě nebo jsou na pokraji těchto životních situací (Evropa 2020, 2016).

Pro programové období 2014 – 2020 byly vymezeny dva základní cíle regionální politiky Evropské unie, a to:

- Investice pro růst a konkurenceschopnost
- Evropská územní spolupráce (Euroskop, 2017).

3.5 Regionální politika v České republice

V 90. letech minulého století nebyla regionální politice u nás věnována přílišná pozornost, tak jak tomu bylo například ve státech Evropské unie. Důvodem byly zejména problémy transformace a ekonomická a sociální diferenciací mezi jednotlivými regiony v České republice. Zvyšování rozdílnosti mezi regiony, postupná decentralizace v rozhodovacím procesu a demokratizace měly za následek zvrát v politice regionů (Kolektiv autorů, 2008).

V roce 1998 byly usnesením vlády přijaty Zásady regionální politiky ČR, které vytvořily předpoklady pro vznik a fungování systému regionální politiky. Důvodem pro přijetí těchto zásad se staly prohlubující se ekonomické a sociální rozdíly mezi regiony a s tím spojená nutnost o vytvoření jednotného programového, institucionálního a legislativního rámce. Dalším důvodem pro vytvoření byla příprava na vstup ČR do Evropské unie (Postránecký, 2010).

3.5.1 Legislativa regionálního rozvoje

V roce 2000 došlo k vytvoření základního systémového, institucionálního a legislativního rámce pro budování regionální politiky. Zásadní legislativu pro regionální politiku představuje:

- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích;
- zákon č. 129/2000 Sb., o krajích;
- zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje (Kolektiv autorů, 2008).

Základní legislativní nástroj představuje zákon o podpoře regionálního rozvoje, který vymezuje pole působnosti institucí při realizaci podpory rozvoje regionů (Postránecký, 2010). Do doby přijetí tohoto zákona byla politika regionů uskutečňována

jen na omezené úrovni. S přijetím zákona došlo k eliminaci nedostatků, které regionální politika do té doby obsahovala. Díky zákonu o podpoře regionálního rozvoje vykazuje regionální politika v České republice stejné základní principy (koncentrace, partnerství atd.) jako politika regionů Evropské unie (Wokoun a kol., 2011).

3.5.2 Programový rámec regionální politiky

Postránecký (2010) uvádí programové a strategické dokumenty, které jsou závazně dané zákonem o podpoře regionálního rozvoje. Jedná se o Státní programy podporující regionální rozvoj v pravomoci Ministerstva pro místní rozvoj ČR, Strategii regionálního rozvoje ČR v pravomoci Ministerstva pro místní rozvoj ČR a Programy rozvoje v rámci krajů schvalovány v samostatné působnosti krajů.

Základní dokument představuje Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014 – 2020, který je nástrojem k uskutečňování regionální politiky a je zároveň zaměřen na její koordinační úlohu. Z hlediska časového se jedná o střednědobý dokument obsahující dlouhodobou vizi a realizaci krátkodobých kroků (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2013). Strategie obsahuje zejména zhodnocení situace regionálního rozvoje, definování silných a slabých stránek, cíle, kterých má regionální rozvoj dosáhnout, definování regionů s podporou státu a doporučení jednotlivým orgánům se směřováním podpory rozvoje (Postránecký, 2010).

3.5.3 Cíle regionální politiky České republiky na období 2014 – 2020

V cílech regionální politiky se odráží její základní funkce a východiskem se staly analytické poznatky a vývojové trendy regionálního rozvoje. Za globální cíl si klade regionální politika zajištění vyváženého a dynamického rozvoje České republiky s ohledem na kvalitní život a environmentální prostředí a zároveň se snaží přispět k poklesu meziregionálních rozdílů a posílení konkurenceschopnosti regionů s využitím vlastního rozvojového potenciálu. Globální cíl je dále specifikován ve čtyřech hierarchicky rovnocenných cílech regionální politiky a těmi jsou:

- vyrovnávací cíl – snaha o vyrovnávání sociální a ekonomické nerovnosti a zmírnění prohlubujících se negativních rozdílů mezi regiony se zaměřením na nejvíce postižené oblasti České republiky;
- růstový cíl – snaha o lepší využívání hospodářského potenciálu daného regionu a s tím související zvyšování jeho konkurenceschopnosti;

- preventivní cíl – snaha o podporu environmentální udržitelnosti, tzn. souladu ekonomického a sociálního rozvoje s životním prostředím v dané oblasti;
- institucionální cíl – vytváří podmínky pro tři výše jmenované cíle, jeho snahou je zlepšení institucionálního rámce s posílením spolupráce na regionální a místní úrovni (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2013).

3.6 Udržitelný rozvoj

Existuje celá řada definic udržitelného rozvoje. Ministerstvo pro místní rozvoj (2016) ho definuje jako „rozvoj, který zajistí potřeby současných generací, aniž by bylo ohroženo splnění potřeb generací příštích a aniž by se to dělo na úkor jiných národů“. Wokoun a kol. (2011, s. 162) uvádí definici dle Zprávy Světové komise pro životní prostředí a rozvoj, že se jedná „o rozvoj, který uspokojuje potřeby současnosti bez podstatného omezování možnosti budoucích generací uspokojovat své vlastní potřeby“.

Dle Kadeřábkové, Pekové (2012) lze chápat udržitelný rozvoj jako strategický přístup, kde prostřednictvím technologií a prostředků dochází k uspokojování potřeb občanů v souladu s životním prostředím.

3.6.1 Koncept udržitelného rozvoje

Současné pojetí udržitelného rozvoje je postaveno především na hledání rovnováhy mezi ekonomickou, sociální a environmentální sférou, jak uvádí Kadeřábková, Peková (2012). Na základě tohoto principu by měly rozvojové politiky regionů co nejvíce hledat tuto rovnováhu mezi jednotlivými oblastmi a rozhodování o rozvoji daného regionu by měla být flexibilní a tvárná s ohledem na potřeby svých občanů.

Budoucí úspěch a udržitelnost regionu je dána souladem tří základních pilířů:

- ekonomická sféra dána hrubým domácím produktem, rozvojem soukromého sektoru, zaměstnaností obyvatel, prosperujícím cestovním ruchem v dané oblasti;
- sociální sféra dána dostupností a kvalitou zdravotnictví a vzdělávání, veřejných služeb, bydlení, kultury;
- životní prostředí a jeho kvalita dána existencí parků a ploch zeleně, urbanistických prostředím území atd.

Stále více jsou principy udržitelného rozvoje uznávány na regionální úrovni v zemích Evropské unie a jsou zároveň více aplikovány do rozhodovacích činností.

V souvislosti s tím se lze setkat s pojmem udržitelný region nebo sídlo, které se vyznačuje rozsahem a kvalitou veřejných služeb, kvalitním bydlením, možností zaměstnání obyvatel dle jejich kvalifikace, kvalitou životního prostředí a fungující sociální oblastí, kulturním a sportovním vyžitím, atd. Charakteristické pro takové sídlo je zodpovědnost při nakládání s odpady a energiemi, snižování nežádoucích vlivů ekonomické činnosti na okolní prostředí. Mezi další znak patří velmi dobrá komunikace mezi veřejností a hlavními aktéry obcí nebo měst. Občané v udržitelných sídlech mají možnost aktivně se podílet na veřejných rozhodováních, pocit sounáležitosti a odpovědnosti a jsou si vědomi občanských hodnot.

Respektování předpokladů udržitelného rozvoje vede ke spokojenosti občanů a dalších jednotlivců pohybujících se v daném regionu, k hospodárnějšímu využívání přírodních a místních zdrojů a jejich zahrnování do koncepcí rozvoje územních celků. Pozitivní dopady lze sledovat zejména při revitalizaci průmyslových a jiných hospodářských zón, obnově měst atd. Efektivně určené cíle udržitelného rozvoje daného území zahrnuté ve strategii napomáhají určit záměry a směr rozhodovacích aktivit hlavních aktérů regionů s ohledem na specifika daného regionu. Tento proces řízení je srozumitelný pro obyvatele, ekonomické subjekty a potenciální investory, kteří daný přístup zahrnující i specifické rysy území hodnotí, jako určují předpoklad pro celkový rozvoj území, kde je dobré žít a podnikat (Kadeřábková, Peková, 2012).

Dle Wokouna a kol. (2011) se zásadnější upřesnění rozvojových záměrů a jejich rozmanitost projevuje v důsledku uplatňování udržitelného rozvoje a vlivem rostoucích požadavků na kvalitu života.

3.6.2 Význam územního plánování

Územní plánování si klade za cíl, jako jedním z mnoha, posoudit vlivy územního plánu na udržitelný rozvoj oblasti. Lze proto konstatovat, že se jedná o zhodnocení vlivů rozvoje navržených územním plánem obce či města pro dosažení rovnovážného stavu mezi životními podmínkami, ekonomickým rozvojem a soudržností obyvatel daného území. Podkladem pro územní plánování se stávají strategické plány. Do diskuze o podobě těchto strategických plánů se může zapojit i veřejnost ve všech fázích zpracovávání, neboť tato problematika se dotýká každého občana. Zapojování veřejnosti do diskuze o podobě územního plánu vede k získání informací, připomínek a námětů a také ke zvyšování

důvěry mezi vedením města či obce a pocitu sounáležitosti. Územní plán se připravuje zhruba na deset let a schvaluje ho zastupitelstvo obce či města. Jedná se tedy o velmi náročný proces spočívající v zodpovědnosti a odbornosti, který je ovlivněn konáním komunálních voleb nejméně dvakrát a tím možný vznik rozdílných představ o podobě územního plánu. Precizní zpracování územního plánu může následně ovlivnit sociální, ekonomické a jiné procesy odrážející se v rozvoji území obcí a měst. Největší význam se projeví zejména ve vytváření nových ploch pro bydlení, a tím předcházení poklesu obyvatelstva, vytváření vhodných podmínek pro vznik pracovních míst a růstu ekologické stability ochranou ploch zeleně. Základem udržitelného rozvoje je rovnováha mezi environmentálním prostředím, ekonomickým rozvojem a vhodnými společenskými podmínkami (Kadeřábková, Peková, 2012).

4 Charakteristika města Horšovský Týn

4.1 Správní vymezení města Horšovský Týn

Město Horšovský Týn se nachází v jihozápadní části Plzeňského kraje, konkrétně v okrese Domažlice. Od česko-bavorských hranic, hraničního přechodu Folmava nebo Lísková, je město vzdáleno silniční komunikací zhruba 25 km. Městem prochází hlavní silniční tah I/26 spojující Plzeň s německým městem Furth im Wald. Z územního hlediska zahrnuje město Horšovský Týn ještě 17 částí obce, s nimiž zaujímá plochu 7131 hektarů (ČSÚ, 2017). K 31.12.2016 bylo v Horšovském Týně včetně jeho místních částí evidováno 5013 obyvatel (ČSÚ, 2017).

Obr. č. 1: Správní území města Horšovský Týn

Zdroj: Mapy.cz, 2017

Dle správního vymezení plní město funkci obce s rozšířenou působností (obec III. typu) zahrnující do svého správního obvodu 17 samosprávných obcí, kterými jsou: Blížejov, Čermná, Hlohová, Hlohovčice, Křenovy, Meclov, Mezholezy, Miřkov, Močerady, Osvažín, Poděvousy, Puclice, Semněvice, Srby, Staňkov, Velký Malahov, Vidice. Pro tyto obce vykonává město v přenesené působnosti výkon státní správy.

Tab. č. 1: Části obce (města) Horšovský Týn

Část obce (města)	Výměra katastrálního území (ha)	Počet obyvatel
Borovice	273	42
Dolní Metelsko	235	76
Hašov	219	28
Horní Metelsko	394	47
Horšov	449	175
Horšovský Týn	1977	3930
Kocourov	437	26
Lazce	Katastrální území Horšovský Týn	34
Nová Ves	Katastrální území Horšovský Týn	67
Oplotec	393	60
Podhájí	Katastrální území Horšovský Týn	1
Podražnice	728	60
Semošice	1052	178
Svatá Anna	Katastrální území Horšovský Týn	3
Svinná	145	6
Tasnovice	424	66
Valdorf	Katastrální území Horšovský Týn	27
Věvrov	406	17

Zdroj: ČSÚ, 2017; evidence obyvatel MěÚ Horšovský Týn, 2017

Poznámka: počet obyvatel je uveden k 31.12.2016

Hustota zalidnění Horšovského Týna včetně jeho místních částí činí 70,3 obyvatel/km². V porovnání s hustotou zalidnění České republiky, která představuje 134,1 obyvatel/km² a hustotou zalidnění Plzeňského kraje se 76,5 obyvatel/km² dle tabulky č. 2, se jedná o podprůměrnou hodnotu. Nejnižší hustotu zalidnění ze sledovaných má okres Domažlice s 54,7 obyvatel/ km².

Tab. č. 2: Hustota zalidnění územních celků k 31.12.2016

	Horšovský Týn	okres Domažlice	Plzeňský kraj	Česká republika
Hustota zalidnění (obyvatel/km²)	70,3	54,7	76,5	134,1

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, Veřejná databáze ČSÚ, 2017

4.2 Historie města Horšovský Týn

Dle dostupných informací se na místě dnešního města nacházela již v 10. století kupecká osada s palisádovou hradbou a ochranným hliněným valem. Horšovský Týn dostal své jméno podle nedalekého Horšova, v jehož majetku byla osada po vzniku pražského biskupství po roce 973. V polovině 13. století došlo k přesunu sídla panství z Horšova do Týna biskupem Janem III. z Dražic a Týn svým hospodářským významem předčil dosavadní přední pozici Horšova. V této době došlo k zahájení stavby hradu na levém břehu Radbuzy a ke vzniku osídlení v podhradí

Celé panství získali v roce 1542 Lobkovicové. Na samém začátku jejich panování, v roce 1547, postihl hrad rozsáhlý požár (oficiální stránky města Horšovský Týn, 2017). Požár postihl i část předměstí a vnitřního města včetně kostela sv. Petra a Pavla. Jan z Lobkovic nechal přebudovat požárem poničený biskupský hrad na renesančním sídlo. Došlo k opravě západního křídla, staré kaple a východního křídla, kde proběhla velkolepá přestavba. Jan nechal obohatit znak města o erb Lobkoviců. Janův syn Kryštof studoval v Bologni a při své zpáteční cestě do Horšovského Týna se nechal inspirovat poutním místem v Loretu, načež nechal postavit dodnes stojící loretu v zámeckém parku. Horšovský Týn však připadl Vilémovi, což byl Kryštofův nevlastní bratr. Během Vilémova panování byla dovršena výstavba zámku. V době panování Lobkoviců město vzkvétalo a bohatlo i přes věčné spory měšťanů s vrchností. Pozdější majitelé spíše udržovali to, co páni z Lobkovic vybudovali (Procházka, Kondrys, 1998).

V roce 1622 získali panství Trauttmansdorfové, kteří zde panovali až do roku 1945. Celkem se za zmiňované období vyměnilo ve správě panství 11 členů rodu Trauttmansdorffů, za jejichž panování zůstal zámek v nezměněném stavu. Na konci třicetileté války město utrpělo velké škody. Teprve po válce docházelo k pozvolnému rozvoji města a k postupné germanizaci obyvatelstva v Horšovském Týně od druhé poloviny 17. století, pokračující zejména v 18. století (oficiální stránky města Horšovský Týn, 2017).

V roce 1953 bylo město vyhlášeno městskou památkovou rezervací pro své významné historické památky. Samostatným okresem byl Horšovský Týn v období 1949 – 1960. Kromě zámku, který je v současné době ve správě Národního památkového ústavu, stojí za zmínku zámecký park obklopující zámek. Součástí zámeckého parku je již zmiňovaná loreta, vyhlídková věž a vdovský dům. Mezi významné památky města patří

kapucínský klášter, kostel sv. Petra a Pavla na náměstí, kostel sv. Apolináře nebo kostel sv. Anny na Vršíčku (Procházka, Kondrys, 1998).

4.3 Sociální analýza města Horšovský Týn

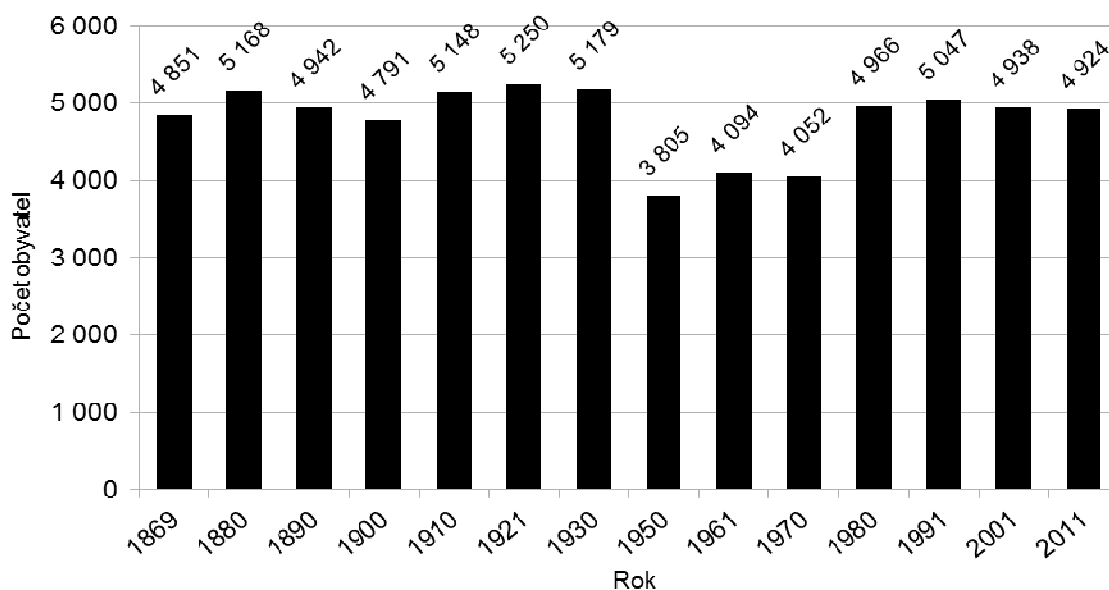
Tato část se zabývá analýzou klíčových sociálních ukazatelů, které jsou rozhodující pro plánování dalšího rozvoje města. Důležité je zejména zhodnocení demografické situace daného území, což se promítne do plánování ve vytváření kvalitního prostředí pro život obyvatel a zajištění veřejných služeb města.

4.3.1 Vývoj počtu obyvatelstva

První sčítání lidu v novodobé historii se uskutečnilo v roce 1869 a každé další sčítání se konalo zhruba v desetiletých intervalech. Výjimkou byl rok 1940, kdy se sčítání lidu neuskutečnilo z důvodu probíhající druhé světové války.

Obr. č. 2 znázorňuje časovou řadu vývoje počtu obyvatel dle dat ze sčítání lidu v jednotlivých letech sledovaného období. Z obrázku je vidět, že se počet obyvatel pohybuje většinou okolo pětitisícové hranice. K poklesu obyvatelstva dochází po druhé světové válce, neboť Horšovský Týn byl součástí tzv. Sudet, pohraničních oblastí současné České republiky, a část městského obyvatelstva bylo německé národnosti. Po skončení druhé světové války došlo k odsunu Němců, což mělo za následek značný pokles obyvatelstva při sčítání v roce 1950. Před druhou světovou válkou přesahoval počet obyvatel pětitisícovou hranici, v roce 1950 nedosahoval ani čtyř tisíc obyvatel. V období 1950 až 1970 se město vzpamatovalo z druhé světové války a úbytku obyvatelstva. Opětovný nárůst je vidět mezi lety 1970 až 1980, kdy město začalo po válce opět vzkvétat a plošně se rozrůstat. Obyvatelstvo v této době nacházelo v Horšovském Týně nové příležitosti k bydlení a možnosti získání vlastního bytu v rámci výstavby bytových domů a vlastních rodinných domů. Příčina nárůstu obyvatel v tomto období je spojena patrně i s tzv. silnými ročníky, které jsou narozeny v 70. letech 20. století. Nejvyššího počtu obyvatel dosahovalo město v roce 1921, a to konkrétně 5250. Naopak nejnižší počet obyvatel byl zaznamenán v roce 1950 s 3805 obyvateli.

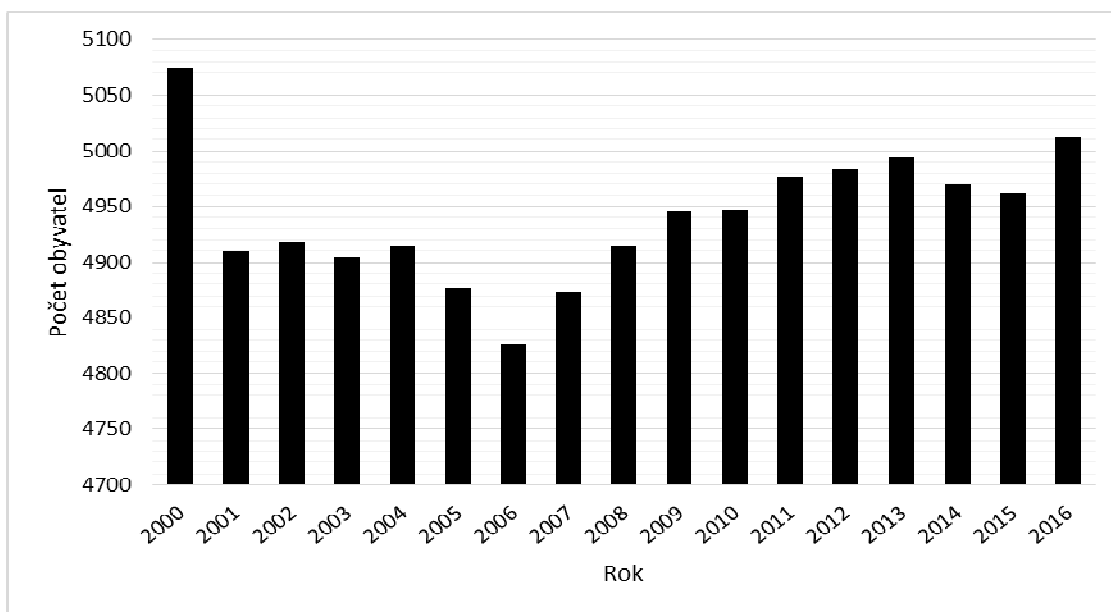
Obr. č. 2: Vývoj počtu obyvatel v Horšovském Týně v období 1869 – 2011 dle sčítání lidu

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, Veřejná databáze ČSÚ, 2017

Vývoj počtu obyvatel v Horšovském Týně v letech 2000 až 2016 je zachycen na obr. č. 3. Data v jednotlivých letech jsou vždy k 31.12. daného roku. Od počátku sledovaného období je zřejmý pokles počtu obyvatel až do roku 2006. K opětovnému nárůstu docházelo v období 2007 až 2013, což mohlo být způsobeno prodejem stavebních parcel pro výstavbu rodinných domů a zvýšení poptávky místních výrobních podniků po pracovní síle. Ke konci sledovaného období je vidět mírný odliv obyvatelstva. V roce 2016 začal počet obyvatel opět růst.

Obr. č. 3: Vývoj počtu obyvatel v Horšovském Týně v období 2000 - 2016

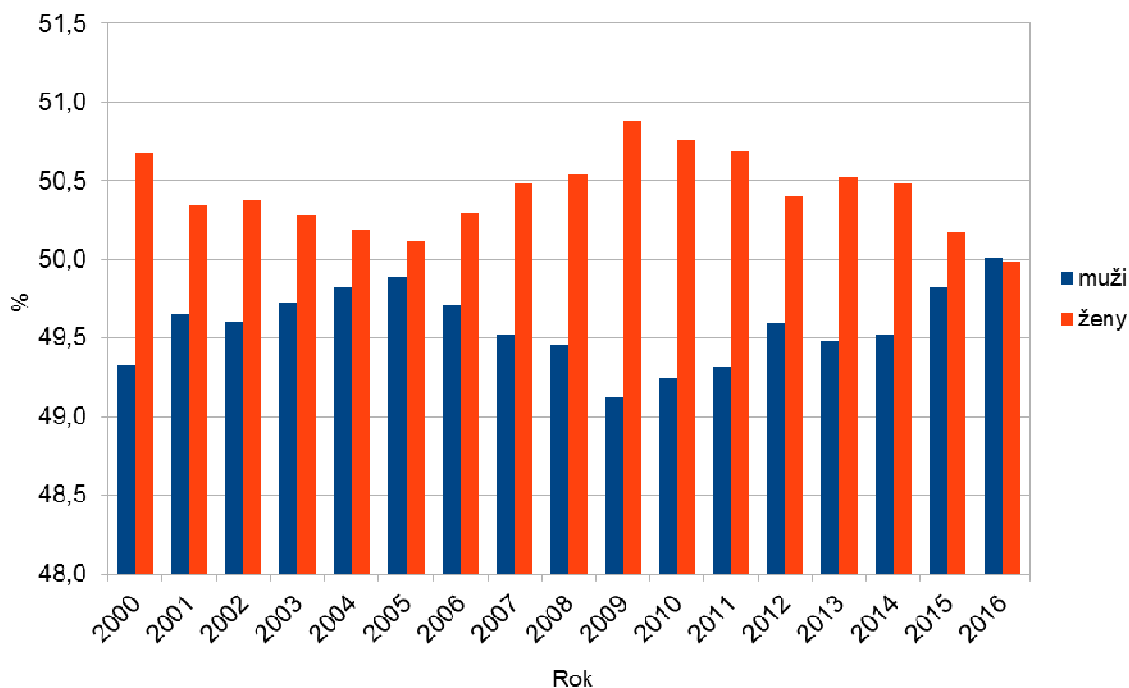

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, Veřejná databáze ČSÚ, 2017

4.3.2 Struktura obyvatelstva dle pohlaví

Struktura obyvatel podle pohlaví je za období let 2000 – 2016 je vyjádřena v procentech. Stav v každém roce odpovídá vždy k datu 31.12. Z obr. č. 4 vyplývá, že téměř za celé období převažují ženy nad muži. Největší převaha je vidět v roce 2009 o 1,8 %. Vyrovnaný stav mezi oběma pohlavími lze pozorovat pouze v roce 2016.

Obr. č. 4: Struktura obyvatelstva v Horšovském Týně dle pohlaví v letech 2000 - 2016

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, Veřejná databáze ČSÚ, 2017

Počet mužů připadajících na 1000 žen lze vyjádřit pomocí tzv. indexu maskulinity. V Horšovském Týně k 31.12.2016 nabýval hodnoty 1000, tzn., že 1000 mužů připadalo na 1000 žen, což představuje ideální stav. V Plzeňském kraji ke stejnému datu nabýval index maskulinity hodnotu 982, tzn., že 982 mužů připadalo na 1000 žen.

4.3.3 Věková struktura obyvatelstva

Průměrný věk obyvatelstva v Horšovském Týně je v jednotlivých letech uveden vždy k 31.12. daného roku. K 31.12.2016 byl průměrný věk 42,5 roku. Ve srovnání s okresem Domažlice, kde byl ke stejnému datu průměrný věk obyvatelstva 42,0 roků, se jedná o věk vyšší (ČSÚ, 2017). Totožný průměrný věk mělo obyvatelstvo Horšovského Týna ve srovnání s obyvatelstvem Plzeňského kraje, tedy 42,5 roků (ČSÚ, 2017).

Za celé sledované období není vidět žádný výkyv v průměrném věku, protože jeho hodnota se stále zvyšovala. Během znázorněných šestnácti let došlo k nárůstu průměrného věku o 3,3 let.

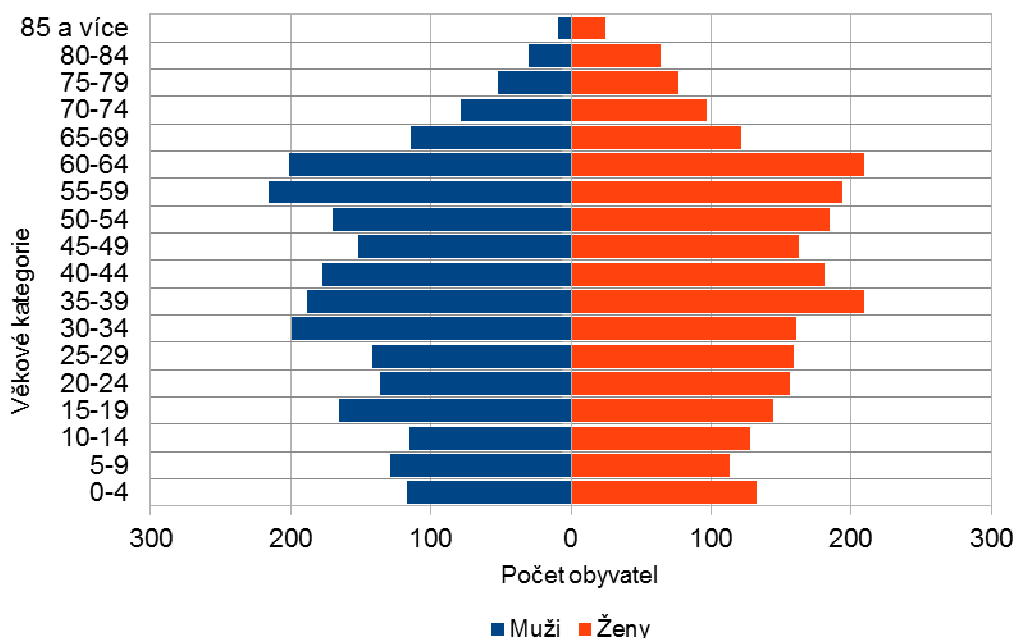
Tab. č. 3: Vývoj průměrného věku obyvatelstva v Horšovském Týně v letech 2005 - 2016

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Průměrný věk	39,2	39,6	39,8	40,2	40,4	40,7	40,8	41,1	41,4	42,0	42,4	42,5

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, Veřejná databáze ČSÚ, 2017

Ke zhodnocení struktury obyvatel z hlediska věku v pětiletých věkových kategoriích je na obr. č. 5 použita věková pyramida. Data o obyvatelstvu pro vytvoření grafu byla použita ze Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011.

Obr. č. 5: Věková pyramida obyvatelstva v Horšovském Týně k 26.3.2011

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, Veřejná databáze ČSÚ – SLDB 2011, 2017

Věková pyramida znázorněná na obrázku č. 5 dokonale vystihuje společenské změny v průběhu 20. století. Nejpočetnější skupinou jsou lidé spadající do kategorie 55 – 59 let a 60 – 64 let jak v populaci žen, tak mužů. Jedná se o ročníky narozené po druhé světové válce, kdy došlo k vysokému nárůstu porodnosti. Druhou nejpočetnější skupinou je obyvatelstvo ve věku 35 – 39, což představuje ročníky narozené v 70. letech 20. století, tzv. Husákovy děti. Od této doby dochází k postupnému poklesu porodnosti, celkovému stárnutí populace a prodlužování délky života. U obyvatelstva staršího 70 a více let je

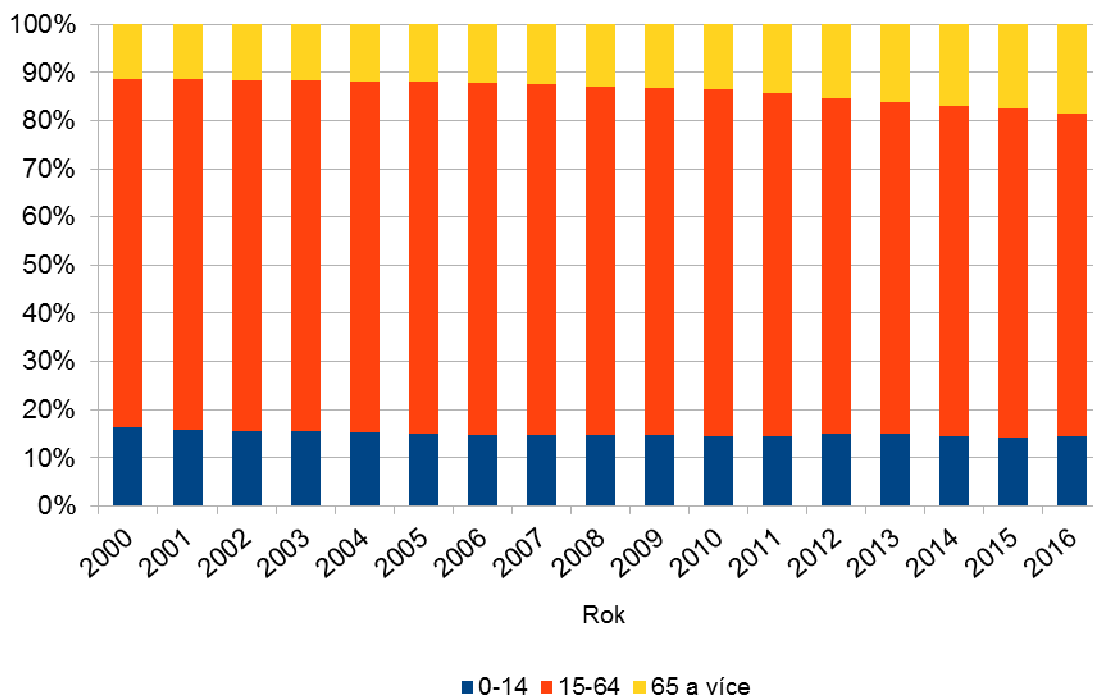
patrná převaha žen nad muži, což je dáno nadějí na dožití u žen 82 let (u mužů 76,2 let.) Lze konstatovat, že se jedná o regresivní typ věkové pyramidy, kdy postreprodukční složka převyšuje složku dětskou (ČSÚ, 2017).

Na obr. č. 6 je zaznamenán vývoj věkové struktury dle tří základních věkových kategorií. Věková skupina 0 až 14 představuje obyvatelstvo v předproduktivním věku. Z obrázku je patrné, že za sledované období došlo k postupnému úbytku obyvatel této skupiny. V roce 2000 představovala tato věková skupina 16,3 % obyvatel Horšovského Týna, v roce 2016 už to bylo 14,5 %.

Obyvatelstvo v produktivním věku, což vyjadřuje věková kategorie 15 až 64 let, je ve výrazném zastoupení a tvoří nejpočetnější část obyvatelstva. I u této věkové skupiny je zaznamenán postupný pokles. Z obr. č. 6 lze vyčíst, že v roce 2000 tvořila takto skupina 72,3 % z celkového obyvatelstva v Horšovském Týně. Do roku 2016 došlo k poklesu o 5,4 % na konečných 66,9 %.

Věková skupina tvořena obyvatelstvem nad 65 let představuje obyvatelstvo v postproduktivním věku. Na začátku sledovaného období tvořilo obyvatelstvo v postproduktivním věku 11,4 % obyvatel. V průběhu období došlo k nárůstu o 7,1 % na celkových 18,5 % z celkového počtu obyvatel. U této kategorie obyvatel je nejvíce zaznamenán růst během sledovaného sedmnáctiletého vývoje. Růst této skupiny je dán celkovým stárnutím populace v České republice ale i celkově ve vyspělých zemích Evropy, snižováním porodnosti a prodlužováním délky života. V důsledku těchto demografických jevů došlo k poklesu obyvatelstva v předproduktivním věku i ve věku produktivním. Naopak obyvatelstva v postproduktivním věku rychleji přibývá na úkor již dvou zmíněných skupin a zároveň v souvislosti se jmenovanými demografickými faktory.

Obr. č. 6: Vývoj obyvatelstva v Horšovském Týně dle věkových skupin v letech 2000 - 2016

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, Veřejná databáze ČSÚ, 2017

Výpověď o stárnutí populace poskytuje index stáří. Tento ukazatel je vyjádřen poměrem obyvatel ve věku 65 a více k obyvatelstvu ve věku 0 až 14, celé vynásobené 100. Dle tabulky č. 4. Je zřejmé, že index stáří za celé sledované období se postupně zvyšoval. V roce 2006 připadalo 83,4 obyvatel ve věku 65 a více let na 100 dětí do 14 let věku. V roce 2016 lze sledovat 127,3 obyvatel ve věku 65 let a více připadajících na 100 dětí ve věku do 14 let.

Tab. č. 4: Vývoj indexu stáří v letech 2006 - 2016

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Index stáří	83,4	84,4	87,4	89,3	93,3	98,5	103,8	107,2	115,9	123,8	127,3

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, Veřejná databáze ČSÚ, 2017

V Horšovském Týně došlo během sledovaných 11 let k rychlému nárůstu postproduktivní složky obyvatel, naopak vlivem nižší porodnosti k poklesu dětské složky obyvatel. Vlivem demografických trendů lze přepokládat pokračující proces stárnutí obyvatel, růst indexu stáří a pozvolnému poklesu porodnosti. Tyto změny budou mít za

následek zvýšení požadavku po sociálních službách ve městě a ekonomického zatížení obou věkových skupin na ekonomicky aktivním obyvatelstvu.

4.3.4 Dynamika obyvatelstva

Dynamika obyvatelstva je posuzována na základě přirozeného a mechanického pohybu obyvatel. Vývoj těchto ukazatelů zachycuje tabulka č. 5.

Tab. č. 5: Pohyb obyvatelstva v Horšovském Týně v letech 2006 - 2016

Rok	Narození	Zemřelí	Přirozený přírůstek	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Migrační saldo	Celkový přírůstek
2006	44	48	-4	101	148	-47	-48
2007	56	43	13	149	115	34	47
2008	53	31	22	143	123	20	42
2009	51	44	7	115	92	23	30
2010	54	39	15	105	118	-13	2
2011	39	40	-1	109	114	-5	-6
2012	54	36	18	99	109	-10	8
2013	39	42	-3	125	112	13	10
2014	44	42	2	111	137	-26	-24
2015	40	47	-7	115	117	-2	-9
2016	62	42	20	156	124	32	52

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, Veřejná databáze ČSÚ, 2017

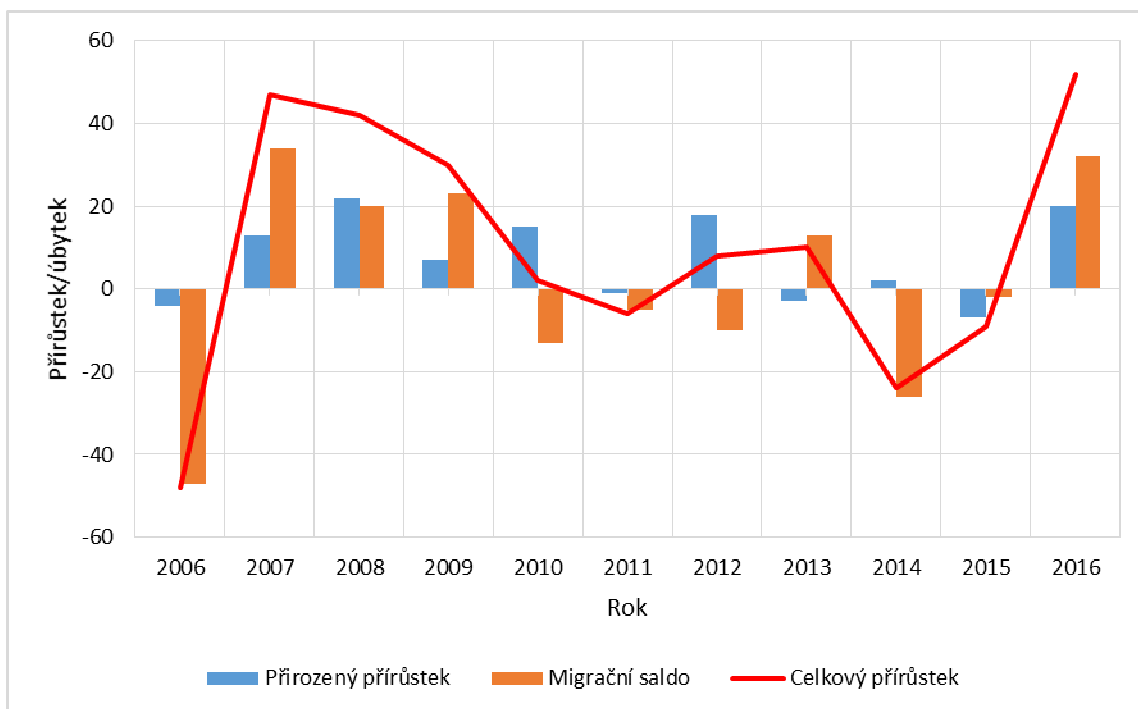
Přirozený pohyb obyvatelstva je dán přirozeným přírůstkem/úbytkem obyvatel, který je určen na základě porodnosti a úmrtnosti. Přirozený přírůstek je dán rozdílem živě narozených dětí a zemřelých sledovaného období a daného území. Za sledované období jsou vidět výkyvy u přirozeného přírůstku i migračního salda, není zde pozorovatelný žádný trend. K největšímu přírůstku přirozenou měnou došlo v roce 2008, kdy počet živě narozených převyšoval zemřelé o 22 obyvatel. K úbytku obyvatelstva přirozenou měnou, tj. že počet zemřelých převažoval nad počtem narozených, došlo za sledované období celkem čtyřikrát. Průměrně se každý rok narodilo 49 dětí a zemřelo 41 obyvatel.

Mechanický pohyb je dán stěhováním obyvatel za hranice daného území. Tento ukazatel je vyjádřen rozdílem mezi přistěhovalými a vystěhovalými za sledované období na daném území. Je označován též jako tzv. migrační saldo. Průměrně se každý rok přistěhovalo 121 obyvatel a vystěhovalo 119 obyvatel. Do města se stěhují mladí lidé, kteří

zde zakládají své rodiny a nacházejí uplatnění na pracovním trhu.

Celkový přírůstek je dán rozdílem přirozeného přírůstku a migračního salda. Největší přírůstek obyvatelstva byl zaznamenán v roce 2007 a v roce 2016, kdy přesahoval v obou případech hranici 40 obyvatel. Naopak největší úbytek obyvatelstva je patrný v roce 2006, a to 48 obyvatel. Lze předpokládat, že další vývoj celkového přírůstku bude ovlivněn zejména migrací obyvatel.

Obr. č. 7: Dynamika obyvatelstva v Horšovském Týně v letech 2006 - 2016

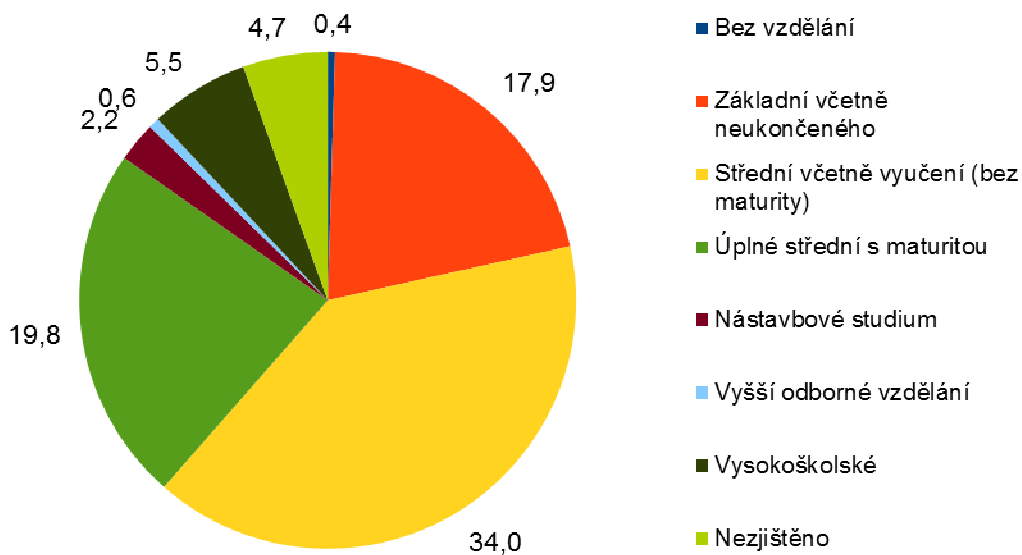

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, Veřejná databáze ČSÚ, 2017

4.3.5 Vzdelanostní struktura obyvatelstva

Vzdelanostní struktura obyvatelstva v Horšovském Týně je sledována u obyvatelstva ve věku 15 a více let. Tato skupina tvoří celkem 85,1 % z celkového obyvatelstva. Údaje pro vytvoření grafu byly použity ze SLBD, 2011.

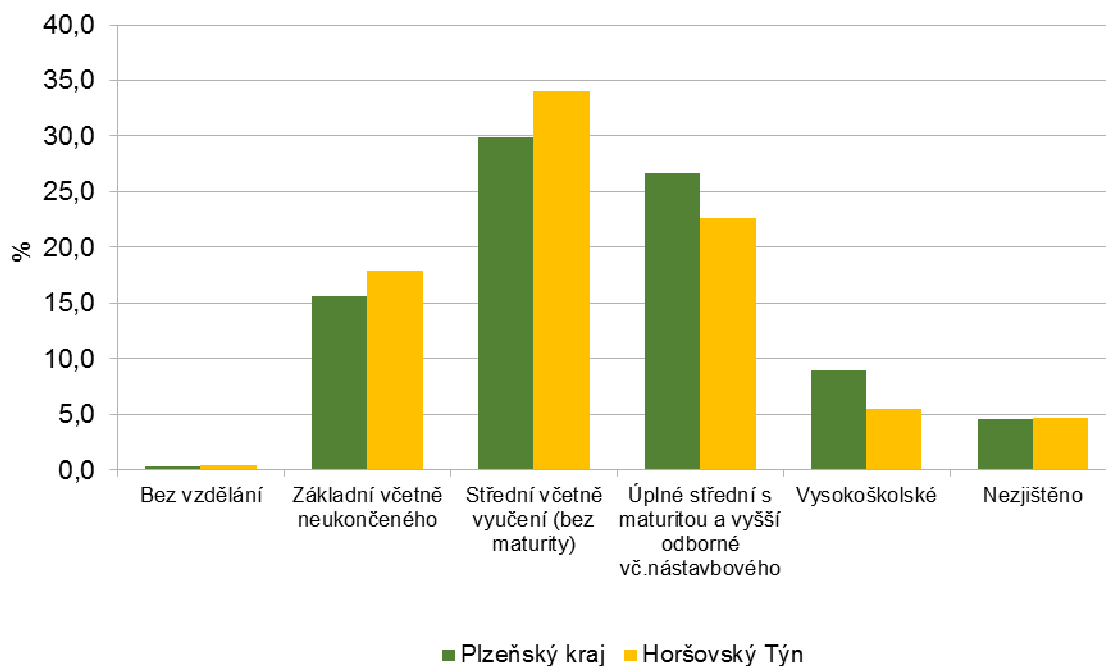
Obr. č. 8: Vzdelanostní struktura obyvatelstva v Horšovském Týně ke dni 26.3.2011 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, 2017, Veřejná databáze ČSÚ - SLDB 2011

Dle obrázku č. 8 dosáhlo nejvíce obyvatel středoškolského vzdělání včetně vyučení bez maturity, a to konkrétně 34 % (z toho téměř 19,9 % představují muži (vlastní výpočet dle SLBD, 2011)). Druhou nejpočetnější skupinou je obyvatelstvo se středoškolským vzděláním s maturitou, a to 19,8 %. Poměrně velké zastoupení má i obyvatelstvo se základním stupněm vzdělání s 17,9 %, z čehož 10,7 % tvoří ženy (vlastní výpočet dle SLBD, 2011). Vysokoškolsky vzdělané obyvatelstvo představuje 5,5 %, z čehož 4,4 % má dokončený magisterský stupeň studia (vlastní výpočet dle SLBD, 2011).

Obr. č. 9: Vzdelanostní struktura v Horšovském Týně a Plzeňském kraji k 26.3.2011 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, 2017, Veřejná databáze ČSÚ - SLDB 2011

Z obr. č. 9 vyplývá, že dle srovnání vzdelanostní struktury obyvatelstva, je v Horšovském Týně více obyvatelstva se základním a středoškolským vzděláním včetně vyučení než v Plzeňském kraji. Naopak Plzeňský kraj má celkově více obyvatelstva s úplným středoškolským vzděláním s maturitou a vyšším odborným vzděláním včetně nástavbového. Větší podíl zaujímá v Plzeňském kraji i obyvatelstvo vysokoškolsky vzdělané.

4.3.6 Shrnutí

Dle analýzy dlouhodobého vývoje obyvatelstva lze konstatovat, že počet obyvatel v Horšovském Týně se pohybuje okolo pětitisícové hranice. Největší úbytek obyvatel byl zaznamenán v období po druhé světové válce, kdy došlo k odsunu německého obyvatelstva z města. Příčinou opětovného nárůstu počtu obyvatel v období 1970 až 1980 byla výstavba bytových domů a rodinných domů. Do budoucna bude počet obyvatel ovlivněn spíše migrací. Během následujících let bude docházet k postupnému snižování přirozeného

přírůstku, tzn., že vlivem procesu stárnutí obyvatelstva a snižováním porodnosti, bude počet zemřelých převažovat nad počtem živě narozených dětí.

Z hlediska pohlaví, převažují ženy nad muži. Průměrný věk obyvatelstva postupně roste a předpokládá se další jeho pozvolný růst. Současná hodnota je 42,5 let. Věková struktura obyvatelstva není pro Horšovský Týn příliš příznivá. Nejsilnějšími ročníky jsou obyvatelé narozené po druhé světové válce a v 70. letech 20. století. Na základě věkového zhodnocení vývoje věkové struktury obyvatelstva lze říci, že bude nadále docházet k nárůstu obyvatelstva v postproduktivním věku na úkor obyvatelstva ve věku předproduktivním a produktivním. V roce 2016 připadalo 127,3 obyvatel ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku do 14 let.

Z hlediska vzdělanostní úrovně představuje největší podíl obyvatelstvo se středním vzděláním s vyučením, středním vzděláním s maturitou a základním včetně neukončeného. V porovnání s Plzeňským krajem je vzdělanostní struktura průměrná.

Proces stárnutí obyvatelstva Horšovského Týna bude nadále pokračovat stejně jako v České republice a ve vyspělých státech západní Evropy. Porodnost se bude snižovat a naděje na dožití zvyšovat. Tyto změny budou mít za následek zvýšení požadavku po sociálních službách ve městě a ekonomického zatížení dětské složky a seniorů na ekonomicky aktivním obyvatelstvu. Při dalším rozvoji města je potřeba počítat se zajištěním dostatku míst a péče o seniory v domě s pečovatelskou službou, vytvářet vhodné podmínky pro mladé lidi, kteří se chtějí ve městě usadit a založit své rodiny. Důležitým faktorem rozvoje bydlení je i podpora bytové politiky a stálá podpora a rozvoj kulturního a sportovního zázemí města.

4.4 Bydlení

Město Horšovský Týn se rozkládá po obou březích řeky Radbuzy. Hlavní osou města je komunikace č. 26, která je souběžná s řekou Radbuzou a prochází ulicemi Nádražní a Na Přeložce. Zmiňovaná komunikace představuje hlavní silniční tah mezi Plzní a německým Furth im Wald. Druhou významnou linií města tvoří ulice Masarykova vedoucí ve směru od Mariánských lázní, která přechází v ulici Dr. E. Beneše vedoucí do historického centra města. Obě části města ležící na obou březích řeky spojuje jediný most pro motorovou dopravu přes řeku Radbuzu nacházející se v ulici Jana Littrowa. Pro pěší

jsou k dispozici dvě další lávky přes Radbuzu. Zmiňované ulice vytvářejí důležité linie v bytové zástavbě města.

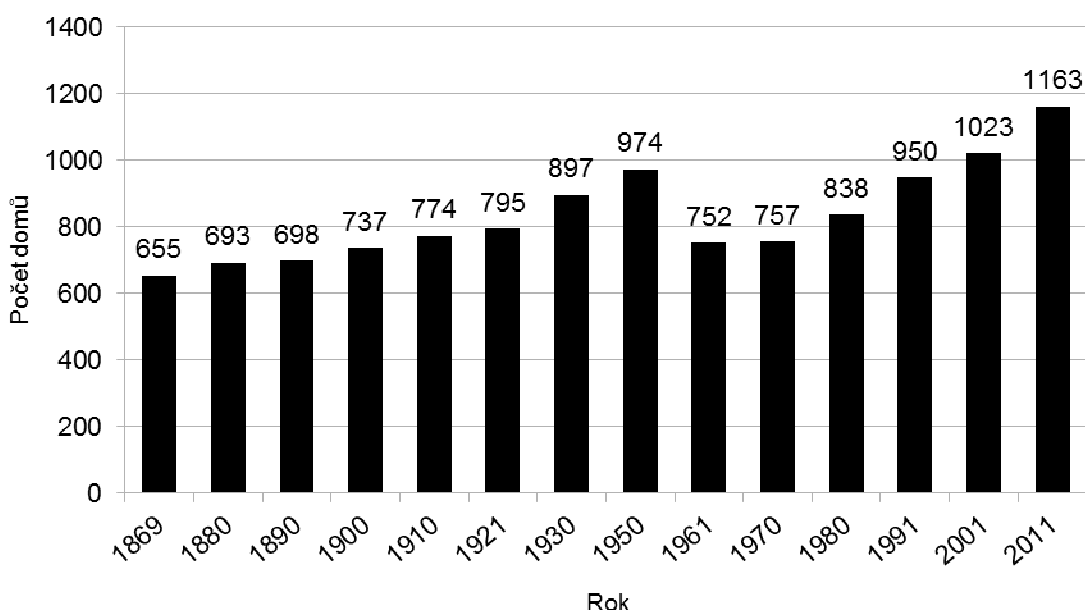
Město se skládá celkem ze čtyř částí, kterými jsou Velké Předměstí, Malé Předměstí, Plzeňské Předměstí a Město. Obytná část *Velké Předměstí* je rozlohou největší z výše jmenovaných. Jeho severní část je tvořena zejména zástavbou s širším spektrem funkčního využití a plochami veřejného vybavení (střední škola, mateřská škola, pošta). Jižní část se vyznačuje smíšenou plochou určenou k bydlení vyznačující se zástavbou rodinných domů a plochami výrobními s rozsáhlým areálem zemědělské výroby a menšími výrobními areály. *Malé Předměstí* je charakteristické především zástavbou několikapodlažních bytových domů, vybudovaných v 70. až 80. letech 20. století. V této části města se nachází plochy veřejného vybavení, jako je základní škola, mateřská škola, hlavní zdravotnická zařízení, sportovní zázemí, hasičská zbrojnice a objekt dnes již nefungující staré školy. Dle slov starosty města (otázky uvedeny v Příloze č. 1) je v této lokalitě plánovaný vznik nové obytné zóny s názvem U Obory, která řeší zástavbu této lokality bytovými a rodinnými domy. Starosta města uvádí (otázky v Příloze č. 1), že tento projekt má za sebou již I. etapu s výstavbou devíti rodinných domů. Nyní probíhá prodej parcel v rámci započaté II. etapy, při které město nabízí k prodeji parcely k výstavbě 17 rodinných domů. V rámci této etapy bude v příštím roce vybudována i dopravní infrastruktura v předpokládané hodnotě 9 mil. Kč. V plánované III. etapě se počítá s výstavbou bytových domů s bytovými jednotkami.

Pro *Plzeňské Předměstí* je typická obytná funkce s převažující zástavbou rodinných domů. V ulici Dostojevského byla již započata výstavba rodinných domů. Samotné centrum města bylo vyhlášeno městskou památkovou rezervací. Tato lokalita je nejrepresentativnější částí města, od které se město začalo dále rozvíjet a plošně rozšiřovat. Vyznačuje se dominantou renesančního zámku, zástavbou historických domů lemujících náměstí a kostelem sv. Petra a Pavla. V současnosti plní tato část města i funkci obytnou a sídlo má zde městský úřad. V těsné blízkosti horšovskotýnského náměstí je umístěno digitální kino a dům s pečovatelskou službou, kde jsou poskytovány služby starším občanům města.

4.4.1 Bytová a domovní základna města

Od prvního sčítání lidu, které se uskutečnilo v roce 1869, jsou současně s obyvatelstvem evidovány i domy a byty. Vývoj počtu domů v Horšovském Týně zaznamenává obr. č. 10. V letech 1869 až 1950 a 1991 až 2011 se jedná o celkový počet domů. V období 1961 až 1980 jde o počet domů trvale obydlených (ČSÚ, 2017).

Obr. č. 10: Vývoj počtu domů v Horšovském Týně v letech 1869 – 2011

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, Veřejná databáze ČSÚ, 2017

V období let 1869 až 1950 zaznamenalo město nárůst ve výstavbě domů o 319 jednotek. Po roce 1950, tedy v období po druhé světové válce, došlo k úbytku v počtu o 222 domů, což představoval pokles o více než 22 %. Podobný stav setrval do roku 1970. Tento jev byl spojen s odsunem německého obyvatelstva z města a postupnou likvidací domů. Město zaznamenalo úbytek v počtu obyvatel o 1374 obyvatel. Úbytek počtu domů koresponduje s úbytkem obyvatelstva v této době, jak je znázorněno na obr. č. 2. K nové výstavbě začalo docházet od 70. let 20. století. Tento rozmach byl dán především výstavbou panelových domů v lokalitě Malé Předměstí. Se vznikem nové zástavby došlo k nárůstu počtu obyvatel.

Tab. č. 6: Bytová a domovní základna města Horšovský Týn k 26.3.2011

		Domy	Byty
Celkový počet		1163	2233
Z toho:	bytový dům	157	1001
	rodinný dům	947	1138
Druh vlastnictví:	fyzická osoba	772	1032
	bytové družstvo	12	92
	spoluvlastnictví vlastníků bytů	97	404
	stát, obec	50	287
Počet obydlených		1017	2074
Počet neobydlených		146	159

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, Veřejná databáze ČSÚ, 2017

Dle výsledků sčítání lidu, bytů a domů v roce 2011 je z tabulky č. 6 vidět, že v Horšovském Týně je téměř dvojnásobný počet bytů oproti celkovému počtu domů. Celkový počet domů představoval k výše uvedenému datu 1163 jednotek, z čehož bylo 1017 domů trvale obydlených, představující přibližně 92,1 % z celkového počtu. Dle vlastnické struktury dominuje vlastnictví domu fyzickou osobou téměř s 82,9 %. Druhým nejčastějším vlastnictvím je spoluvlastnictví vlastníků bytů s podílem 10,4 %. Nejmenší podíl představuje vlastnictví domů bytovým družstvem s pouhými 1,3 %. Z celkového počtu domů je přibližně 12,6 % domů neobydlených. Tento podíl je dán především objekty určených k rekreaci.

Z hlediska bytů je jejich počet téměř dvojnásobný oproti počtu domů. Tato zástavba, která je typická zejména pro Malé Předměstí v Horšovském Týně a je tvořena panelovými domy vybudovanými mezi lety 1971 – 1980. Z celkového počtu domů evidovaných k uvedenému datu zaujímal počet obydlených podíl 92,9 %. U vlastnické struktury převládalo vlastnictví bytu fyzickou osobou s podílem 56,9 %. Druhé nejčastější vlastnictví je představováno spoluvlastnictvím vlastníků bytů s 22,3 % z celkového počtu uvedeného druhu vlastnictví. Poměrně značný podíl na vlastnictví bytů ve městě je tvořen vlastnictvím bytů státem nebo obcí (městem) s 15,8 %. Městské byty a nemovitosti města jsou spravovány společností Bytes HT, spol. s r.o., který také zajišťuje pronajímání bytů a jejich potřebné opravy. Dle slov starosty města (otázky v Příloze č. 1) není v blízké

budoucnosti ze strany města plánovaná výstavba bytových domů s bytovými jednotkami. Město se však nebrání soukromým investorům, kteří plánují realizaci těchto staveb a následné nabídky bydlení.

Tab. č. 7: Výstavba bytů a domů v Horšovském Týně v jednotlivých obdobích

Období	1919 a dříve	1920 - 1945	1946 - 1960	1961 - 1970	1971 - 1980	1981 - 1990	1991 - 2000	2001 - 2011
Byty	224	298	183	-	566	-	-	185
Domy	122	199	66	65	198	106	118	101

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, Veřejná databáze ČSÚ, 2017

Poznámka: - značí, že údaj nebyl k dispozici

Tabulka č. 7 zachycuje výstavbu bytových jednotek v jednotlivých obdobích. Nejvíce bytů bylo vystavěno v letech 1971 – 1980 v lokalitě Malé Předměstí, v tomto případě se jedná o panelové domy. V letech 1940 – 1960 byly vystavěny v ulici Suchanovova a Josefa Hory bytové domy obsahující čtyři bytové jednotky. S touto výstavbou souvisí i nárůst obyvatel ve stejném období, čímž se město stalo atraktivním místem pro život obyvatel. Ve stejném období bylo vybudováno 198 domů nejvíce společně s lety 1920 – 1945 s celkovým počtem 199 domů. V období po roce 2011 lze očekávat další výstavbu domů z důvodu prodeje soukromých pozemků v ulici Dostojevského a městských pozemků v nové obytné zóně U Obory, kde bude docházet k postupnému prodeji stavebních pozemků rozfázovaných do jednotlivých etap. Příležitost získat pozemek pro individuální výstavbu v Horšovském Týně, kde je poměrně dobrá dopravní dostupnost, přitahuje zejména mladé lidi.

4.4.2 Shrnutí

Přírodní linii města Horšovský Týn tvoří řeka Radbuza, na jejíž březích se město rozkládá. Důležitou silniční linii města představuje silnice č. 26 vedoucí z Plzně do německého Furth im Wald. Město je členěno do čtyř částí (Město, Malé Předměstí, Velké Předměstí a Plzeňské Předměstí), pro které je charakteristická zástavba a občanská vybavenost. Nejreprezentativnější částí je samotné náměstí s dominantou renesančního

zámku a historickou zástavbou domů. Tato lokalita byla prvotní při dalším urbanistickém rozvoji města.

Z hlediska vývoje počtu domů je tento vývoj korespondující s vývojem počtu obyvatel. K největšímu úbytku domů došlo v období po druhé světové válce. Horšovský Týn se nacházel na území tehdejších německých Sudet, proto je poválečná doba spojena s odsunem německého obyvatelstva, které do té doby tvořilo značnou část obyvatelstva. Po druhé světové válce došlo k postupné likvidaci domů, čímž se snížil jejich počet o více než 22 %. Za opětovným nárůstem mezi lety 1971 – 1980 stála výstavba panelových domů v lokalitě Malé Předměstí. S touto událostí je spojen i opětovný nárůst obyvatelstva, pro které se město začalo stávat atraktivnější.

V roce 2011, jak vyplynulo z výsledků sčítání lidu, bytů a domů, byl počet bytů dvojnásobný oproti počtu domů. Tento výsledek je dán především již zmiňovanou zástavbou panelových domů v části Malé Předměstí. Nejčastějším druhem vlastnictví u domů a bytů bylo vlastnictví fyzické osoby, u bytů pak druhým nejčastějším spoluvlastnictví vlastníků bytů s 22,3 % z celkového počtu uvedeného druhu vlastnictví. Po roce 2011 lze očekávat další nárůst počtu domů z důvodu prodeje pozemků v plánované obytné zóně U Obory určených pro individuální výstavbu, ale i pro výstavbu dalších bytových jednotek.

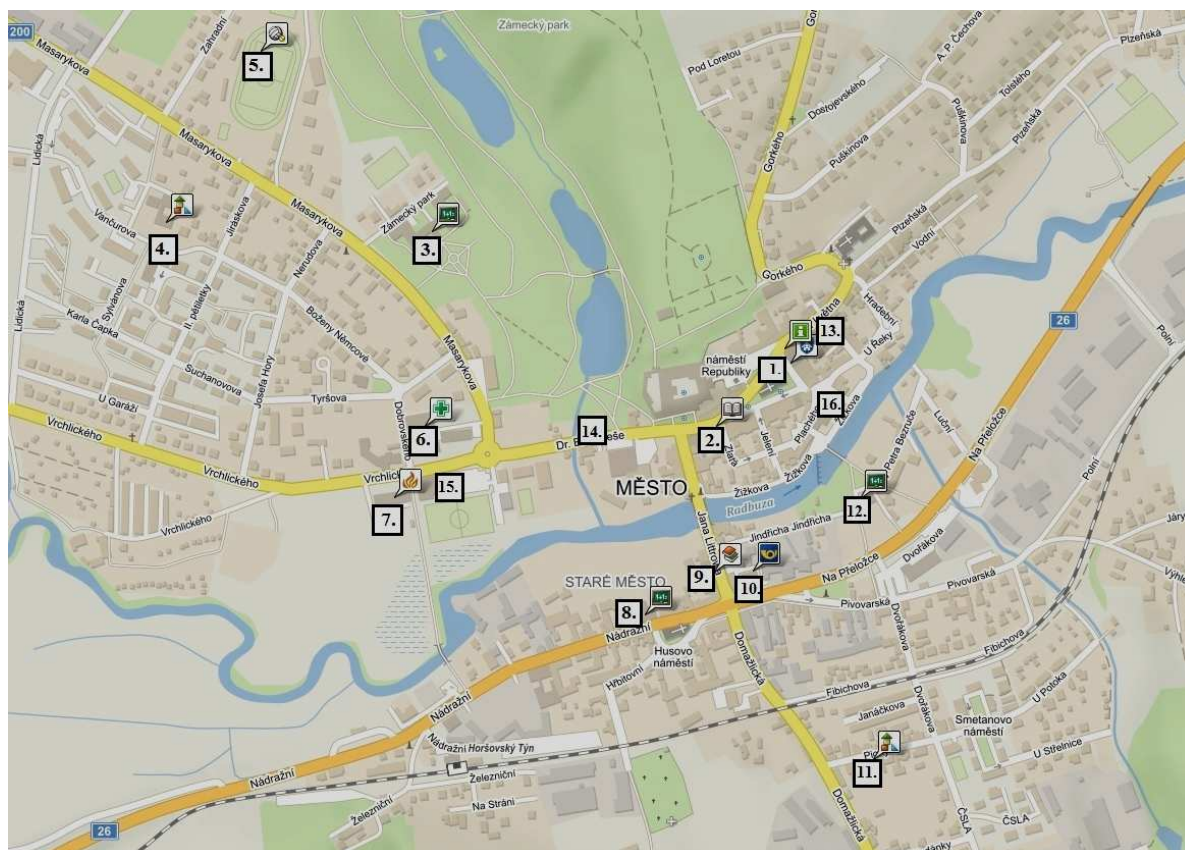
Pro udržení atraktivity města pro obyvatele stávající i ty potenciální je důležité vytvářet a zajistit kvalitní bydlení s důrazem na udržování veřejného prostranství v okolí bytových jednotek, vytváření odpočinkových zón s dostatkem zeleně, dětských hřišť a dostatku parkovacích stání.

4.5 Občanská vybavenost města

Občanská vybavenost města představuje klíčový faktor mající vliv na kvalitu života obyvatel. V centru a jeho bezprostřední blízkosti se nachází sídlo městského úřadu, městské policie, informační centrum, městská knihovna, dům s pečovatelskou službou a kino. Ve městě se nachází školská zařízení zajišťující téměř všechny stupně vzdělání, jsou jimi mateřská, základní a střední škola, základní škola a odborná škola pro žáky se speciálními potřebami a základní umělecká škola. Pro volnočasové aktivity je k dispozici městský stadion s víceúčelovým hřištěm a kino. Obyvatelům města je poskytována

základní lékařská péče ve zdravotním středisku s lékárnou. Mezi další zařízení lze zařadit poštu a supermarket. Starosta města v rozhovoru uvedl (otázky v Příloze č. 1), že občanská vybavenost ve městě a její dostupnost obyvatelům je na velmi dobré úrovni v porovnání s jinými sídelními jednotkami.

Obr. č. 11: Občanská vybavenost města Horšovský Týn

1. Centrum města Městský úřad Informační centrum Městská policie	5. Městský stadion 6. Zdravotní středisko s lékárnou 7. Hasičská zbrojnice 8. Základní škola a Odborná škola	12. Základní umělecká škola 13. Dům s pečovatelskou službou 14. Lékárna 15. Supermarket
2. Městská knihovna 3. Základní škola 4. Mateřská škola v ul. Vančurova	9. Střední škola 10. Pošta 11. Mateřská škola v ul. Pionýrů	16. Kino

Zdroj: Svazek českých měst a obcí v česko-bavorském pohraničním prostoru Domažlicko, Interaktivní mapa, 2017

4.5.1 Sociální služby a zdravotnictví

Zdravotní středisko, které je částečně rekonstruováno, se nachází v ulici

Dobrovského v Horšovském Týně. Z hlediska dostupnosti lékařské péče je situace ve městě velmi dobrá. Obyvatelům města jsou k dispozici praktičtí lékaři pro dospělé a mládež, odborní lékaři (zubaři, kožní lékařka, gynekolog, urolog, odborný chirurg, oční lékař, ušní, nosní, krční, neurolog, diabetologická ambulance, rehabilitační středisko). Někteří z odborných lékařů do města dojíždějí a mají ordinační hodiny pouze jeden den v týdnu. (Oficiální stránky města Horšovský Týn, 2017). V případě chybějícího druhu lékařské péče je možné navštívit nemocnici v Domažlicích, která poskytuje veřejnosti komplexní lékařskou péči. Starosta města hodnotí tuto oblast z hlediska poskytované odborné lékařské péče zatím jako nadprůměrnou. Samozřejmě tato situace se může kdykoliv změnit a nabídka poskytované péče bude nedostačující a obyvatelé budou nuceni dojíždět za lékařskou péčí do Domažlic nebo jiných měst, což bude komplikované zejména pro starší obyvatele.

Z hlediska poskytování sociálních služeb je pro občany v důchodovém věku k dispozici bydlení v domě s pečovatelskou službou nebo možnost využívání služeb pečovatelské služby, která je zajišťována třemi pracovníci. Pečovatelská služba je poskytována na žádost občana v jeho domácnosti nebo v domě s pečovatelskou službou a zahrnuje úkony spojené s každodenními činnostmi, donáškou jídla nebo doprovodem k lékaři.

Dům s pečovatelskou službou Horšovský Týn, který je majetkem města, se nachází v těsné blízkosti náměstí. Správu objektu zajišťuje společnost Bytes HT, spol. s r.o. Cílem této služby je zajištění důstojného života i ve stáří občana. Toto zařízení poskytuje bydlení zejména starším občanům se sníženou soběstačností vzhledem ke svému věku nebo zdravotnímu stavu přednostně z Horšovského Týna a jeho místních částí uvedených v tabulce č. 1. Kapacita tohoto zařízení je 30 lůžek. Zájemce o byt podává žádost na odbor sociálních věcí městského úřadu v Horšovském Týně. O přidělení bytu rozhoduje rada města na návrh bytové komise. Vzhledem ke stále se zvyšujícímu počtu obyvatel starších 65 let a celkovému demografickému stárnutí populace lze očekávat zvyšující se poptávku po tomto typu bydlení. Dle slov starosty města (otázky v Příloze č. 1) je důležité do budoucna zohlednit tento vývoj i v plánování rozšíření nabídky bydlení pro seniory a zajištění kvalitních podmínek pro jejich důstojné stáří. Vedení města uvažuje o možnosti využití objektu staré školy ve Vrchlického ulici pro vytvoření domova s byty pro obyvatele v důchodovém věku (Oficiální stránky města Horšovský Týn, 2017). Plánované umístění

objektu by bylo pro potenciální obyvatele výhodné hlavně z důvodu dobré dostupnosti zdravotního střediska a supermarketu.

Chráněná dílna Horšovský Týn je příspěvkovou organizací města, která byla zřízená v roce 2000. V této dílně je zaměstnáno 23 osob se zdravotním postižením. Cílem je zapojit tyto osoby do normální pracovního života a dát jim možnost uplatnit se na trhu práce.

4.5.2 Vzdělávání

Město Horšovský Týn je zřizovatelem vzdělávacích organizací předškolního a školního vzdělávání, kterými jsou mateřská, základní a základní umělecká škola. Tato zařízení jsou příspěvkovými organizacemi města. Školské zařízení pro žáky se speciálními potřebami a střední vzdělávání je zajišťováno Plzeňským krajem, který je zřizovatel.

Mateřská škola Horšovský Týn je příspěvkovou organizací města a nabízí předškolní vzdělávání. Škola má jedno ředitelství a pod správou dvě budovy ve městě. První budova školy pavilonového typu se nachází v části Malé Předměstí, konkrétně v ulici Vančurova. Objekt se skládá ze tří budov, ze kterých jedna slouží jako hospodářská. Kapacita školy je 100 žáků a dětí, které jí navštěvují, jsou rozděleny do čtyř tříd podle věku. Nedílnou součástí školy je i prostorná zahrada. Druhá budova je umístěna v lokalitě Velké Předměstí, konkrétně v ulici Pionýrů. Jedná se o starší budovu, která prošla rekonstrukcí. Součástí objektu tvoří zahrada, která se nachází za budovou školy. Kapacita školy je 50 žáků, kteří jsou rozděleni do dvou tříd dle věku. Do mateřské školy jsou přednostně přijímány děti od 3 let věku s trvalým bydlištěm v Horšovském Týně a jeho místních částech uvedených v tabulce č. 1. Kapacita zařízení je v současné době plně vyčerpána. (Mateřská škola Horšovský Týn, 2017). V jednání města je příprava zajištění vhodných podmínek pro umístění dětí od dvou let věku do mateřské školy od roku 2020 (Oficiální stránky města Horšovský Týn, 2017).

Základní škola Horšovský Týn zajišťuje základní vzdělávání žákům ve věku 6 až 15 let a je také příspěvkovou organizací města. Budova základní školy se nachází v blízkosti zámeckého parku. V areálu se nachází mj. i dva rodinné domy a travnaté hřiště, které je žáky v době vyučování využíváno. Objekt neprošel žádnou větší rekonstrukcí, došlo pouze k výměně oken za nová. Do budoucna je plánovaná půdní vestavba s vytvořením nových

učeben, zmodernizovat i stávající učebny a zrealizovat bezbariérový přístup do budovy. Školu navštěvuje ve školním roce 2017/2018 632 žáků nejen z Horšovského Týna ale i z místních částí města. Skutečná kapacita základní školy je 800 žáků, což představuje 79 % obsazenost. Žáci využívají celkem 26 tříd a výuka je zajišťována 41 pedagogy. Škola má svoji vlastní jídelnu a školní družinu. Základní škola organizuje různé zájmové aktivity v oblasti sportu a tělovýchovy, výpočetní techniky, hudební a výtvarné výchovy, zdravovědy a tvorby školního časopisu. Žákům je umožněno účastnit se nejrůznějších vědomostních a sportovních soutěží, jazykových olympiád atd. Škola se zaměřuje na spolupráci a společné aktivity s partnerskou školou v německém Nabburgu. Mezi školou a základní uměleckou školou, městským kulturním zařízením a knihovnou v Horšovském Týně funguje dlouhodobě spolupráce na velmi dobré úrovni (Základní škola Horšovský Týn, 2017).

Základní škola a Odborná škola Horšovský Týn je příspěvkovou organizací Plzeňského kraje. Místem poskytování základního vzdělávání je objekt v ulici Nádražní a odborného vzdělávání objekt v ulici K Terénu v Horšovském Týně. Základní vzdělávání je poskytováno žákům ve věku 6- 15 let se speciálními potřebami, odborné vzdělávání je poskytováno žákům, kteří již ukončili základní vzdělávání. Studium si mohou vybrat v různých oborech, a to potravinářská výroba, zahradnické práce, zednické práce, pečovatelské služby, malířské a natěračské práce, tesařské práce a keramická výroba. Základní školu navštěvovalo 97 žáků ve školním roce 2015/2016. Ve škole se mohou žáci stravovat ve školní jídelně a navštěvovat školní družinu. Na velmi dobré úrovni funguje spolupráce odborné školy s Městským kulturním zařízením Horšovský Týn a městem Horšovský Týn, co se týká květinové výzdoby a pořádání výstav (Základní škola a odborná škola Horšovský Týn, 2017).

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Horšovský Týn se nachází v ulici Jana Littrowa v Horšovském Týně a je příspěvkovou organizací Plzeňského kraje. Škola zemědělského zaměření byla založena v roce 1945. V současnosti jsou žákům nabízeny tříleté studijní obory zakončené výučním listem nebo čtyřleté obory zakončené maturitní zkouškou. Na výběr je z několika učebních oborů, kterými jsou cukrář, opravář zemědělských strojů, zedník, kuchař – číšník a mechanik opravář motorových vozidel. Mezi čtyřleté obory zakončené maturitní zkouškou se řadí agropodnikání, předškolní a mimoškolní pedagogika a nástavbové studium v oboru podnikání. Součástí školy je

školní statek v Horšově, kde je žákům zemědělských oborů umožněn praktický výcvik. V areálu školního statku provozuje škola svůj penzion V Oboře prostřednictvím svých studentů v oborech cukrář a kuchař – číšník, kteří jsou vedeni učiteli odborného výcviku. Škola má vlastní jídelnu, sportovní areál v ulici Dr. E. Beneše a domov mládeže v Nádražní ulici, kde je poskytováno ubytování pro studenty. Ve školním roce 2016/2017 navštěvovalo toto školské zařízení 450 žáků (Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Horšovský Týn, 2017).

Základní umělecká škola Horšovský Týn je příspěvkovou organizací města mající své sídlo v Sadech Petra Bezruče. Základní vzdělání je zde poskytováno žákům od 6 let věku s možností výběru studijního oboru hudebním, výtvarným nebo literárně-dramatickým. Škola pořádá pravidelně vlastní koncerty a další kulturní akce, kterých se žáci tohoto školského zařízení účastní (Základní umělecká škola Horšovský Týn, 2017). V roce 2013 došlo k rekonstrukci půdního prostoru a střechy, kde byly vybudovány nové učebny. Ve školním roce 2016/2017 navštěvovalo tuto školu 240 žáků. Z důvodu zvýšené poptávky po tomto druhu vzdělávání bylo požádáno o navýšení kapacity školy o 15 míst, kterému bylo vyhověno (Oficiální stránky města Horšovský Týn, 2017).

Z hlediska nedostatků v oblasti vzdělávání je dle názoru starosty města nejvíce prostoru a možností pro modernizaci základní školy, která prakticky neprodělala žádný větší zásah. Naopak rekonstrukce mateřské školy a základní umělecké školy přinesla celkovou modernizaci objektů a jejich zázemí, což přineslo pozitivní dopad v maximálním využití kapacity u mateřské školy a navýšení kapacity u základní umělecké školy.

4.5.3 Kultura, sport a využití volného času

Kultura

Kulturní a společenské akce ve městě zajišťuje Městské kulturní zařízení Horšovský Týn (dále jen MKZ), které je příspěvkovou organizací města. Nejen pro turisty je na náměstí Republiky umístěno informační centrum, kde je možné zakoupit upomínkové předměty, vstupenky na kulturní a společenské akce, využít kopírovací služby a veřejný internet. Většina kulturních akcí, jako jsou výstavy a tematické přednášky, se uskutečňuje v sále MKZ, který prošel rekonstrukcí a nabízí moderní prostředí. Mimo jmenované výstavy a přednášky se zde konají i jazykové kurzy, taneční kurzy, kurzy jógy či pilates.

Divadelní představení a menší koncerty jsou pořádány v místním kině, které bylo v roce 2012 digitalizováno a jeho kapacita činí 340 míst. Prostory kina jsou využívány místním ochotnickým divadelním souborem a místními školami, které zde navštěvují různá představení. Promítání filmů se uskutečňuje přibližně třikrát až čtyřikrát za týden. Mezi nejvýznamnější každoročně pořádané události patří Anenská pouť, městský ples, slavnosti svobody a živý betlém s vánočním jarmarkem (MKZ Horšovský Týn, 2017). Další kulturní akce, které jsou ve městě pořádány například plesy, pouti a výstavy jsou v režii místních spolků. Ve městě chybí plnohodnotné zařízení se společenským sálem, proto jsou některé společenské akce uskutečňovány ve společenských zařízeních v místních částech města. Starosta města se s tímto ztotožnil a v rozhovoru uvedl (otázky v Příloze č. 1), že město v letošním roce koupilo objekt bývalého hotelu na náměstí, který disponuje mj. i společenským sálem. V současnosti probíhá celková rekonstrukce sálu pro jeho zprovoznění již na začátku příštího roku.

Anenská pouť a slavnosti města se konají vždy jeden víkend na konci července. V rámci této akce probíhají v horní části náměstí vystoupení hudebních skupin a známých interpretů. V dolní části náměstí je možné navštívit staročeský jarmark s ukázkou nejrůznějších řemesel. Anenská pouť je pořádána MKZ a městem Horšovský Týn.

Na začátku měsíce května pořádá MKZ společně s městem Horšovský Týn slavnosti svobody v rámci osvobození města americkou armádou na konci druhé světové války. V rámci této vzpomínkové akce, které se účastní představitelé města, čeští a američtí vojenští veteráni a pamětníci, jsou položeny květiny k pomníku na náměstí Republiky. Součástí akce je i průjezd konvoje historických vozidel městem.

Dominantní památkou města je státní hrad a zámek Horšovský Týn, který je ve správě Národního památkového ústavu. Tato památka nabízí návštěvníkům celkem šest prohlídkových okruhů, řadu výstav a dalších akcí pořádaných v průběhu roku. Jednou z neznámějších akcí je dětský filmový festival konající se vždy na začátku listopadu (Státní hrad a zámek Horšovský Týn, 2017). Mezi další zajímavá místa patří kostel sv. Petra a Pavla s věží, kostel sv. Apolináře, kostel sv. Anny na Vršíčku, kapucínský klášter, rozhledna na Šibeničním vrchu a zámecký park s naučnou stezkou a vyhlídkovou věží. Starosta města v rozhovoru uvedl (otázky v Příloze č. 1), že největší potenciál rozvoje města vidí především v návštěvnosti a objevování historických památek na území města a přírodních zajímavostí jako je například zámecký park.

Pro čtenáře je k dispozici městská knihovna Horšovský Týn, která je organizační složkou města. Městská knihovna sídlí ve stejné budově jako MKZ Horšovský Týn. Čtenáři si mohou půjčovat knihy a časopisy, využívat kopírovacích služeb a veřejného internetu. Každoročně se zde koná pasování prvňáčků na čtenáře a literární shrabování, pro školy jsou pořádány naučné přednášky (Městská knihovna Horšovský Týn, 2017).

Město má své měsíční periodikum, kterým je Zpravodaj města obsahující informace z jednání rady a zastupitelstva města, články o proběhlých akcích a těch, které se teprve uskuteční. Horšovský Týn má partnerské město Maarkedal v Belgii a Nabburg v Německu. V rámci partnerství jsou pořádány společné události.

Ke společenskému dění přispívá i Sbor dobrovolných hasičů Horšovský Týn, který pořádá akce pro dospělé i děti, mezi které lze zařadit Posezení pod májkou, hasičské soutěže nebo dětský maškarní dál. Dalšími organizacemi působícími v Horšovském Týně jsou Základní organizace chovatelů, Český rybářský svaz, Vodácký oddíl „7“, Spolek střelců, Český zahrádkářský svaz a další (Oficiální stránky města Horšovský Týn, 2017).

Sport

Ve městě působí Tělovýchovná jednota Dynamo Horšovský Týn, která soustřeďuje svoji činnost v oblasti fotbalu, tenisu, volejbalu, cyklistice a pingpongu. Pro fotbalová utkání je využíváno travnaté hřiště v bezprostřední blízkosti supermarketu nebo hřiště s umělým povrchem v místě městského stadionu. V areálu městského stadionu, který využívají také žáci základní školy v rámci výuky, je mimo tohoto hřiště ještě víceúčelové hřiště a běžecká dráha. Žáci střední školy využívají v rámci své výuky sportovní areál s halou a víceúčelovým hřištěm. Tenisový oddíl má k dispozici tenisové kurty v Plzeňské ulici. Ve městě jsou organizována různá cvičení například taneční kurzy a kurzy jógy v sále MKZ, pohybová cvičení v tělocvičně základní školy. Veřejnost může využít ve volném čase městský stadion a sportovní areál střední školy, vždy po předchozí domluvě. Kromě výše uvedeného chybí ve městě širší spektrum volnočasových aktivit a akcí, do kterých by byla zapojena širší veřejnost. Sportu dominuje především fotbal, do kterého jde značná část financí.

4.5.4 Ostatní služby

Z veřejných služeb se v Horšovském Týně nachází městský úřad, stavební úřad, matrika, městská policie, pošta a hasičská zbrojnice.

Síť prodejen zejména s potravinami je ve městě poměrně hustá s téměř rovnoměrným rozmístěním. V roce 2014 byl otevřen supermarket s prodejnou masa a uzenin a prostorným parkovištěm, který slouží k nákupu potravin a spotřebního zboží i obyvatelům z místních částí města. Mezi další zařízení nabízející občanům služby lze zařadit dvě pekárny, drogerie s papírnictvím, cukrárna, kavárny, květinářství, prodejnu nových a ojetých vozů, stavebniny, obchod s oděvy, půjčovnu svatebních a společenských oděvů, trafikou a sběrný dvůr. Obyvatelé mohou využít bankovních a pojišťovacích služeb.

4.5.5 Shrnutí

Z hlediska občanské vybavenosti města Horšovský Týn jsou poměrně na velmi kvalitní úrovni oblasti zdravotnických a sociálních služeb, vzdělávání, kultury a využití volného času.

Oblast zdravotnictví a sociálních služeb jsou ve městě poměrně rozvinuté vzhledem k současné demografické situaci. V současné době je obyvatelům k dispozici široké spektrum lékařské péče poskytované lékaři, kteří v Horšovském Týně sídlí nebo během týdne dojíždějí. Pokud nějaká lékařská odbornost chybí, je možné navštívit Domažlickou nemocnici vzdálenou přibližně 10 km, která poskytuje komplexní zdravotní péči. Pro obyvatele v důchodovém věku, kteří jsou osamělí, a jejich zdravotní stav jim již neumožňuje plně se starat o domácnost, je k dispozici dům s pečovatelskou službou umístěný v blízkosti horšovskotýnského náměstí. Úkony běžného života těmto lidem i lidem v domácnostech pomáhají zajišťovat tři pracovnice pečovatelské služby. Osoby se zdravotním postižením zaměstnává Chráněná dílna, která dává těmto lidem možnost uplatnit se na trhu práce a žít plnohodnotný život. S nepříliš pozitivním demografickým vývojem, kdy společnost stárne na úkor ekonomicky aktivních obyvatel a dětí bude potřeba myslet v dalším plánování rozvoje města zejména na rozšíření sociálních služeb a přemýšlet o vybudování zařízení s dostatečnou kapacitou pro seniory.

Vzhledem k velikosti města lze konstatovat, že oblast školství a vzdělávání je na velmi dobré úrovni. Ve městě jsou zajištěny téměř všechny stupně vzdělání od

předškolního po střední. Mateřská, základní a základní umělecká škola jsou příspěvkovými organizacemi města. Zřizovatelem Základní školy a Odborné školy Horšovský Týn a střední školy je Plzeňský kraj. Kapacita mateřské a základní umělecké školy je plně využita. Děti se speciálními potřebami navštěvují Základní a Odbornou školu Horšovský Týn, kde je jim věnována potřebná péče. Po ukončení základní docházky si mohou vybrat další studium v nejrůznějších oborech. Žáci Střední odborné školy a středního odborného učiliště Horšovský Týn mají k dispozici svůj vlastní sportovní areál pro výuku tělesné výchovy a statek v Horšově, kde jim je zajišťována odborná praxe. Všechna jmenovaná školská zařízení nabízí svým žákům i další mimoškolní aktivity, které rozvíjejí jejich dovednosti a znalosti.

Kulturní a společenské vyžití organizované zejména MKZ Horšovský Týn je po celý rok pestré s nabídkou filmových a divadelních představení konaných v kině a sále MKZ. Svou tradici a význam mají akce, které se každoročně opakují, např. Anenská pouť, slavnosti svobody. Ve městě je absence multifunkčního objektu se sálem pro pořádání celoročních akcí. O společenské dění se starají i místní organizace a spolky jako je Sbor dobrovolných hasičů Horšovský Týn, který každoročně pořádá tradiční akce. Z hlediska sportovního vyžití a dostupnosti zařízení k tomu určených je situace poměrně dobrá. Ve městě působí Tělovýchovná jednota Dynamo sdružující řadu sportovců. Značná část investovaných financí putuje zejména do fotbalu. Pro širší veřejnost zde chybí specifická sportoviště a širší spektrum volnočasových aktivit, do kterých by se zapojila.

4.6 Dopravní a technická infrastruktura města

Následující kapitola bude zaměřena na celkové postavení města v dopravním systému. Zmíněna bude i technická infrastruktura.

4.6.1 Dopravní infrastruktura

Doprava představuje významnou složku v přepravě osob a zboží. Veřejná doprava je využívána zejména při dojíždění do zaměstnání a do školy. V plzeňském kraji je organizátorem veřejné dopravy společnost POVED s.r.o., která vznikla v roce 2010, je ve vlastnictví Plzeňského kraje a statutárního města Plzně. Společnost zajišťuje služby i pro města a obce (POVED s.r.o, 2017) V následující kapitole je popsána doprava v rámci

města a kraje.

Město Horšovský Týn se nachází přibližně 20 km od dálniční komunikace směrem na Stříbro a 25 minut jízdy po silniční komunikaci ve stejném směru od nejbližšího sjezdu na dálnici. Městem prochází důležitá komunikace I/26 vedoucí z Plzně na Folmavu a následně do německého Furth im Waldu. Nejdůležitější dopravní koridor tvoří křižovatka komunikací I/26 a II/193, ulic Na Přeložce, Jana Littrowa, Nádražní a Domažlická. Od roku 2014, kdy došlo k otevření supermarketu a v souvislosti se zvýšením objemu výroby ve výrobních firmách v průmyslové zóně spojeného s náborem většího počtu zaměstnanců a s celkovým pozitivním vývojem ekonomické situace a zvyšující se životní úrovní došlo k rapidnímu nárůstu automobilové dopravy směrem do centra města v ulicích Masarykova, Dr. E. Beneše a Jana Littrowa. Zejména Masarykova ulice vykazuje špatný technický stav. V příštím roce plánuje město ve finanční spolupráci s Plzeňským krajem, jako vlastníkem této komunikace, celkovou rekonstrukci této ulice, jak uvedl v rozhovoru starosta města (otázky v Příloze č. 1). Výdaje města na tuto akci jsou předpokládány ve výši 15 mil. Kč, které budou financovány z rozpočtu města.

Obr. č. 12: Postavení města v dopravní infrastruktuře

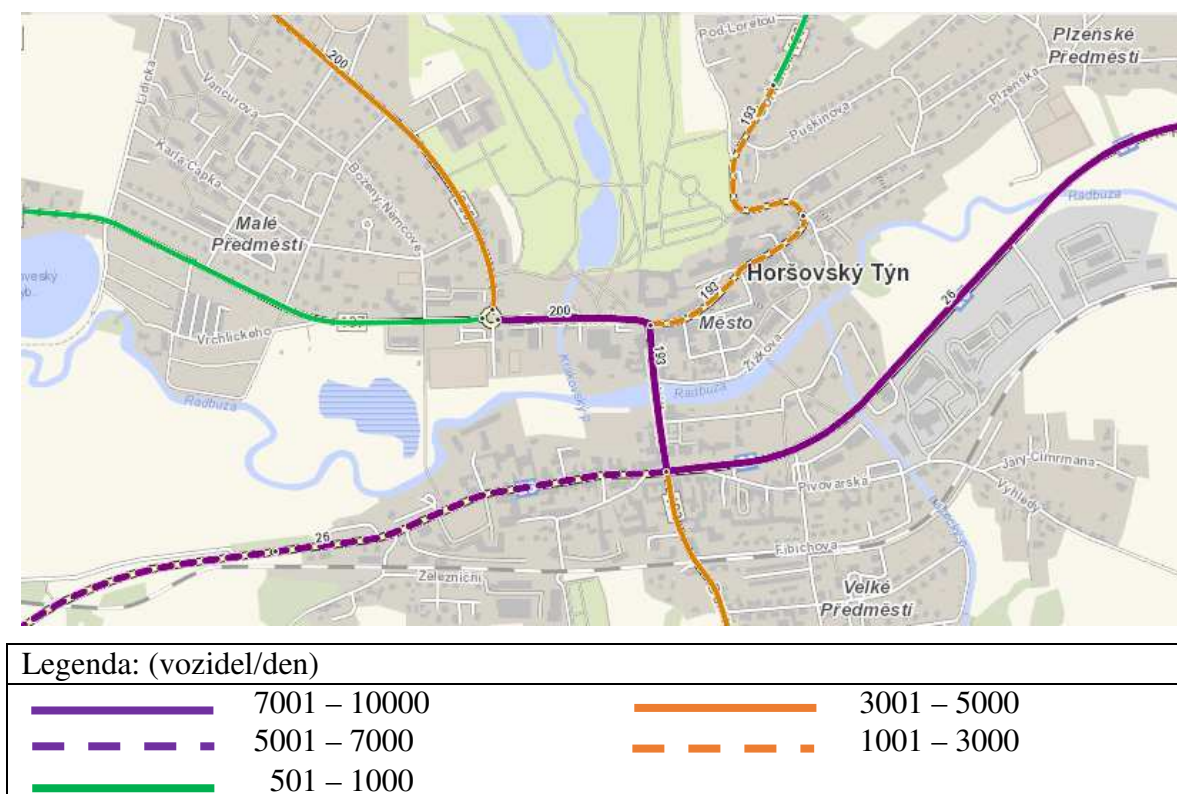
Zdroj: Mapy.cz, 2017

Z hlediska dopravní dostupnosti je možné se do krajského města Plzně dostat po silniční komunikaci I/26 asi za 45 minut jízdy automobilem. Z Horšovského Týna do

Domažlic lze využít silniční komunikaci II/193, kde jízda automobilem trvá 10 minut. Hraniční přechod Folmava je od města vzdálen 25 km po silniční komunikaci I/26. Uvedeného cíle lze dosáhnout za 25 minut jízdy automobilem. Dostupnost do významných měst a cílů v Plzeňském kraji je na velmi dobré úrovni (Mapy.cz, 2017).

Veřejná doprava mezi městem a okolními sídly a místními částmi je zajišťována hlavně autobusovou dopravou, kterou z velké části realizuje ČSAD Plzeň a soukromý dopravce Arriva. Četnost spojů na trase Plzeň – Horšovský Týn – Domažlice je na velmi dobré úrovni i v době víkendů. Autobusové spojení mezi městem a jeho místními částmi je zajišťována pouze v pracovních dnech a o víkendech vůbec. Tím dochází ke zvýšenému využívání osobní automobilové dopravy ze strany obyvatel místních částí města. Železniční doprava funguje pouze na trase Staňkov - Horšovský Týn – Poběžovice a to čtyřikrát denně pouze o víkendech. Nejbližší železniční stanice se nacházejí v Blížejově, Domažlicích, Staňkově a Poběžovicích (IDOS, 2017).

Obr. č. 13: Intenzita dopravy ve městě v roce 2016

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2017

Dle výsledků sčítání dopravy v roce 2016 na obr. č. 13, je vidět dopravní vytížení hlavní dopravní tepny města č. I/26. Ve směru od Plzně projelo denně 7676 motorových

vozidel, z čehož 5655 byla osobní a dodávková vozidla. Z tohoto počtu představovala těžká motorová vozidla 1967 jednotek. Ve srovnání s výsledky sčítání dopravy v roce 2010 došlo k nárůstu dopravy na tomto úseku o 21,5 %. Na úseku této komunikace ve směru na Folmavu skrz ulici Nádražní projelo denně 6031 motorových vozidel, kde z tohoto počtu těžká motorová vozidla tvořila 2103 jednotek denně. Oproti sčítání dopravy, které proběhlo v roce 2010, se na tomto úseku komunikace zvýšila doprava o 9 %. Extrémně dopravně vytížené ulice jsou Dr. E. Beneše a Jana Littrowa. Ulice Jana Littrowa, která je tvořena mj. mostem přes řeku Radbuzu zaznamenala v roce 2016 průjezd 7668 vozidel denně. Z tohoto tvořila 6627 osobní a dodávková vozidla a 1000 těžká motorová vozidla, která projela za den. V porovnání s výsledky sčítání v roce 2010 došlo k nárůstu objemu dopravy o 6,6 %. Nárůst objemu průjezdu těžkých motorových vozidel vzrostl o 32,5 %. Ulicí Dr. E. Beneše projelo za den 7278 motorových vozidel, z čehož 980 představovala těžká motorová vozidla. Celkový objem dopravy tohoto úseku vzrostl od roku 2010 o 18,5 %. Průjezd těžkých motorových vozidel tímto úsekem je dán především situováním průmyslové zóny v Horšovském Týně. Tento dopravně vytížený úsek tvoří spojnici mezi hlavní dopravní tepnou města komunikací I/26 a již zmiňovanou průmyslovou zónou. Současná dopravní situace je starostou města vnímána jako stav blížící se každým rokem ke kritickému stavu. Tuto situaci by dle jeho názoru vyřešilo vybudování obchvatu města a dalšího přemostění řeky Radbuzy, neboť v současnosti existují pouze dvě. Zatím časově je nejbližší realizace obchvatu vedoucího mezi hasičskou zbrojnicí a supermarketem (Vrchlického ulice) napojující se na komunikaci I/26 (Nádražní ulice). Obchvat by vedl přes řeku Radbuzu, kde již došlo k provedení geofyzikálního průzkumu. Realizace této akce je nyní ve fázi jednání mezi vedením města a majiteli pozemků, které je nutné získat do vlastnictví města. Dle slov starosty disponuje město vlastními finančními prostředky, kterými by mohlo financovat tuto akci.

Samotným historickým centrem města projelo v roce 2016 v průměru 2700 motorových vozidel. Oproti roku 2010 se jedná o pokles dopravy o 13,3 %. Pokles dopravy v této lokalitě je k jejímu prospěchu z důvodu, že komunikace je zde lemována domy historické hodnoty a jedná se o městskou památkovou rezervaci (vlastní zpracování dle Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2017).

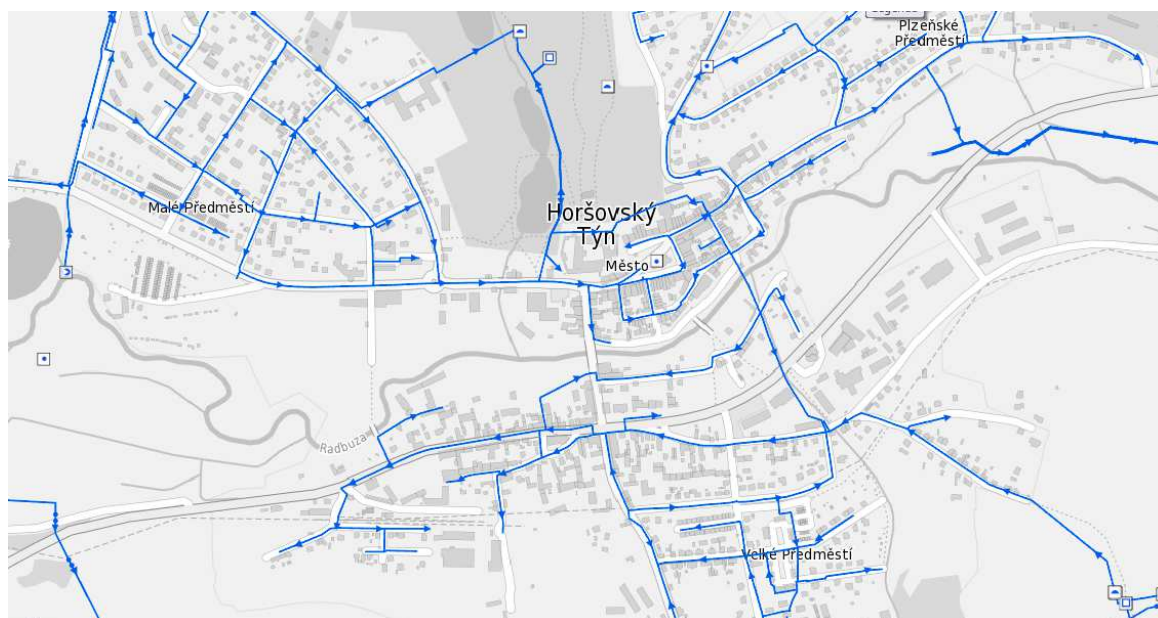
Městem prochází cyklotrasa označená č. 2141, která má začátek v Srbicích vedoucí dále přes Horšovský Týn až do německého Nabburgu. Celková délka je 105 km. Na české

straně prochází cyklotrasa přes lesní a polní cesty, na německé straně vede po bývalé železniční trase a údolím řek Murach a Naab. Druhá cyklotrasa označená č. 2241 vede z Darmyšle přes Sedmihorí do Horšovského Týna, kde se napojuje na cyklotrasu Přátelství Tato trasa má přibližně 20 km (MKZ Horšovský Týn, 2017).

4.6.2 Technická infrastruktura

Město je zásobováno vodou z vodovodního přivaděče Nýrsko – Holýšov. Z místních částí je zásobován vodou pouze Horšov a Tasnovice. Obyvatelé ostatních místních částí využívají k zásobování většinou vlastní studny.

Obr. č. 14: Současný stav vodovodní sítě v Horšovském Týně

Zdroj: GIS města Horšovský Týn, 2017

Odpadní vody jsou v rámci města a části Horšova odváděny do čističky odpadních vod (dále jen ČOV). Ve většině místních částí není toto zatím řešeno, v některých je to ve fázi plánování. V roce 2008 byl dokončen projekt Čistá Radbuza, v rámci kterého byla opravena kanalizační síť. Jedním z cílů projektu bylo zajištění kvality odpadních vod vypouštěných do řeky Radbuzy dle předpisů České republiky a Evropské unie (Mikroregion Radbuza, 2017).

Většina území města je zásobována plynem středotlakou nebo nízkotlakou sítí plynovodů, ale jsou i ulice, ve kterých není dosud plyn zaveden. U těchto zbylých částí se plynofikace předpokládá ve výhledu následujících několika let. Místní části města nejsou plynofikovány. Dle vyjádření starosty města (otázky v Příloze č. 1) chystá město v příštím roce zahájit plynofikaci ulic Masarykova, Josefa Hory, Tyršova, Suchanovova a Plzeňská. Mimo budování dosud chybějící plynofikace v rámci města je v plánu zahájit činnost spojenou s výstavbou kanalizace v Horšově a Semošicích.

4.6.3 Shrnutí

Postavení města v systému dopravní sítě a dostupnosti je na velmi dobré úrovni. V poměrně krátkém čase se lze motorovým vozidlem po silniční komunikaci dostat do krajského města Plzeň, na dálnici nebo do Německa. Významným dopravním tahem je komunikace I/26 vedoucí z Plzně přes Horšovský Týn na hraniční přechod Folmava. Z hlediska intenzity dopravy ve městě došlo od roku 2010 do roku 2016 k zvýšení jejího objemu na všech sledovaných trasách, zejména pak na spojnici komunikace I/26 s průmyslovou zónou. Jedná se o ulici Jana Littrowa a ulici Masarykova. Jediným úsekem, kde se objem dopravy snížil, bylo historické centrum města, což představuje pozitivní jev z důvodu zachování tohoto historického unikátu. Možné řešení, které by vedlo ke snížení dopravy v centru města, představuje vybudování obchvatu města procházejícího západní částí mimo obydlené lokality anebo vznik dalšího přemostění řeky Radbuzy.

Dopravní obslužnost je zajišťována z velké části autobusovou dopravou s poměrně velkou četností ve směru na Plzeň, a to i o víkendech. V horší situaci se nacházejí místní části, které jsou s nižší četností spojů obsluhování pouze v pracovních dnech nikoliv o víkendech. Železniční doprava pouze doplňuje dopravu autobusovou s několika spoji o víkendech na trase Staňkov – Horšovský Týn – Poběžovice.

Vodovodní a kanalizační síť je rozvinutá pouze na území města. V místních částech tyto sítě chybí, v některých částech je plánováno jejich vybudování. To samé platí u plynofikace, která je ve městě zcela rozvinutá. Do budoucna je důležité udržovat dobrý technický stav těchto sítí a snažit se je postupně budovat i v místních částech města.

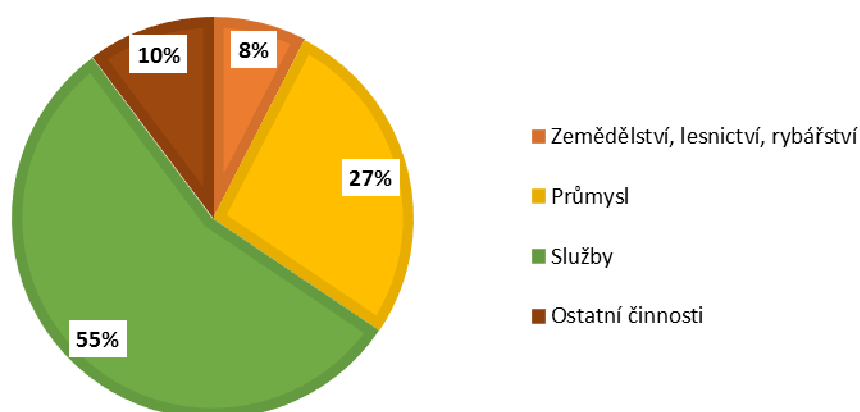
4.7 Analýza ekonomického prostředí města Horšovský Týn

Tato kapitola se zabývá ekonomickým prostředím a podnikáním ve městě s představením hlavních zaměstnavatelů.

4.7.1 Skladba ekonomických subjektů v Horšovském Týně

Na území Horšovského Týna bylo k 31.12.2016 evidováno celkem 1008 ekonomických subjektů. Struktura ekonomických subjektů dle ekonomických sektorů je zobrazena v obr. č. 15.

Obr. č. 15: Struktura ekonomických subjektů v Horšovském Týně k 31.12.2016

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, Veřejná databáze ČSÚ, 2017

Největší podíl představuje sektor služeb s 55 %, který zaujímá nejvýznamnější postavení. Z tohoto podílu je nejvíce služeb poskytováno v oblasti obchodu a oprav s 24,3 %. Mezi další nejčastěji poskytované služby lze zařadit ubytování, stravování, pohostinství a profesní, vědecké a technické činnosti. Svůj význam má v ekonomické struktuře i průmysl s 27 % podílem, což je dáno situováním většího objemu výroby v průmyslové zóně. Nejvíce zastoupené oblasti průmyslu tvoří stavebnictví a zpracovatelský průmysl. Podstatný význam představuje i sektor zemědělství a lesnictví s 10 % podílem. Starosta města považuje existenci průmyslové zóny ve městě za silnou

stránku, neboť výrobní podniky, které jsou zde situované, zaměstnávají velkou část místního obyvatelstva.

Tab. č. 8: Struktura ekonomických subjektů v Horšovském Týně k 31.12.2016

		Počet	%
Zemědělství, lesnictví, rybářství		76	10,0
Z toho:	Zemědělství, lesnictví, rybářství	76	10,0
	Těžba a dobývání	0	0
Průmysl		271	27,0
Z toho:	Zpracovatelský průmysl	118	11,8
	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla	22	2,2
	Zásobování vodou	5	0,5
	Stavebnictví	126	12,6
Služby		558	55,0
Z toho:	Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	247	24,3
	Doprava a skladování	42	4,1
	Ubytování, stravování a pohostinství	53	5,2
	Informační a komunikační činnosti	6	0,6
	Peněžnictví a pojišťovnictví	34	3,4
	Činnosti v oblasti nemovitostí	32	3,2
	Profesní, vědecké a technické činnosti	55	5,4
	Administrativní a podpůrné činnosti	6	0,6
	Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	10	1,0
	Vzdělávání	21	2,1
	Zdravotní a sociální péče	17	1,7
	Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	35	3,4
Ostatní činnosti		103	10,0

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, Veřejná databáze ČSÚ, 2017

Ekonomické subjekty dle jejich právní formy ukazuje tabulka č. 9. Největší podíl tvořily fyzické osoby v počtu 823 s podílem 78,5 % z celkového počtu ekonomických subjektů ve městě. K druhé nejvíce se vyskytující právní formě u ekonomických subjektů se řadí obchodní společnosti s podílem 8,8 %.

Tab. č. 9: Rozdělení ekonomických subjektů dle právní formy k 31.12.2016

		Počet	%
Obchodní společnosti		92	8,8
Z toho:	Akciové společnosti	5	0,5
Družstva		4	0,4
Fyzické osoby		823	78,5
Z toho:	Soukromí podnikatelé	798	76,1
	Zemědělství podnikatelé	25	2,4
Nezjištěno		129	12,3

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, Veřejná databáze ČSÚ, 2017

Dle struktury ekonomických subjektů na základě počtu zaměstnanců, jak uvádí tabulka č. 10, je patrné, že nejvíce ekonomických subjektů je bez zaměstnanců s podílem 29,0 %. Jedná se zejména o osoby samostatně výdělečně činné. Zastoupeny jsou ve městě i podniky s počtem zaměstnanců nižším než 10 osob. Tyto subjekty představují 8,2 %. Obecně lze konstatovat, že s rostoucí velikostí podniku dochází k postupnému snižování počtu zaměstnanců.

Tab. č. 10: Rozdělení ekonomických subjektů dle počtu zaměstnanců k 31.12.2013

Počet zaměstnanců ekonomického subjektu	Počet subjektů	%
Bez zaměstnanců	309	29,0
1 – 9 (mikropodniky)	87	8,2
10 – 49 (malé podniky)	22	2,1
50 – 250 (střední podniky)	11	1,0
Více než 250 (velké podniky)	2	0,2
Neuvedeno	633	59,5

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, Veřejná databáze ČSÚ, 2017

Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v Horšovském Týně lze zařadit PeHToo a.s. s výrobou plastových komponentů pro automobilový průmysl, Gerresheimer Horsovsky Tyn spol. s r.o. s výrobou plastových výrobků pro zdravotnictví, Konstruktpol s.r.o. s výrobou ocelových konstrukcí, HT Metal s.r.o. zabývající se kovovýrobou, Karpem a.s. působící v oblasti stavebnin, dopravy a stavební činnosti, Silnice Horšovský Týn a.s. zabývající se výstavbou a rekonstrukcí komunikací (Oficiální stránky města Horšovský Týn, 2017).

Dle tabulky č. 11 vyjíždělo do zaměstnání 43,2 % obyvatel. Nejčastěji se jednalo o vyjíždění v rámci obce s podílem 20,6 % všech zaměstnaných osob. Vzhledem

k blízkosti a dobré dopravní dostupnosti do Německa, vyjíždí obyvatelé za prací i tam v podílu 3,2 % všech zaměstnaných osob ve městě.

Tab. č. 11: Obyvatelstvo vyjíždějící do zaměstnání k 26.3.2011

	Zaměstnaní	Vyjíždějící	Vyjíždějící v rámci					Vyjíždějící denně mimo obec
			Obce	Okresu	Kraje	Jiného kraje	Do zahraničí	
	2256	974	465	306	109	21	73	423
%	100	43,2	20,6	13,6	4,8	0,9	3,2	18,8

Zdroj: ČSÚ, 2017, Veřejná databáze ČSÚ - SLDB 2011

4.7.2 Ekonomická aktivita obyvatelstva

Tabulka č. 12 sleduje ekonomickou aktivitu obyvatelstva v Horšovském Týně v letech 2001 a 2011 dle výsledků sčítání obyvatelstva v uvedených letech.

V roce 2001 bylo ve městě evidováno 2714 ekonomicky aktivních obyvatel v podílovém zastoupení 55 %, což je o 5,4 % více než v roce 2011. Zaměstnaných osob bylo registrováno v roce 2011 celkem 2256 osob s podílem 45,8 %, což je o 6,2 % méně než v roce 2001. Z výsledků vyplývá, že během desetiletého období došlo ke snížení počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva a celkově obyvatelstva v produktivním věku vlivem demografického vývoje ve městě.

Tab. č. 12: Ekonomická aktivita obyvatelstva v roce 2001 a 2011

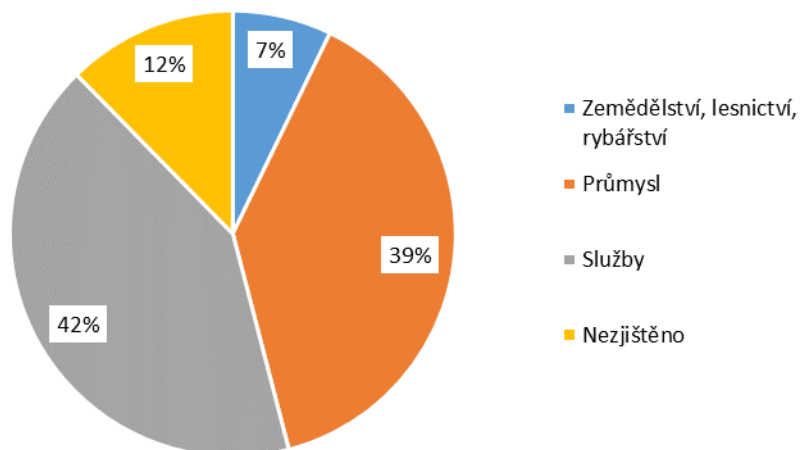
	2001		2011	
	Počet	Podíl v %	Počet	Podíl v %
Počet obyvatel	4938	100,0	4924	100,0
Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	2714	55,0	2441	49,6
Z toho				
zaměstnaní	2567	52,0	2256	45,8
nezaměstnaní	147	3,0	185	3,8
Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo	2195	44,5	2229	45,3
Nezjištěno	29	0,5	254	5,1

Zdroj: vlatní zpracování dle ČSÚ, 2017, Veřejná databáze ČSÚ - SLDB 2011; ČSÚ - SLDB 2001

Dle struktury zaměstnanosti obyvatel v jednotlivých ekonomických sektorech, jak je zobrazeno v obr. č. 16, je nejvíce obyvatel zaměstnáno ve službách s 42 % podílem. V průmyslu představuje podíl zaměstnaných 39 %. Tento značný podíl je způsoben

existencí větších výrobních podniků. Nejmenší podíl zaměstnaných ve městě je v sektoru zemědělství, lesnictví a rybářství.

Obr. č. 16: Zaměstnanost v jednotlivých ekonomických sektorech k 26.3.2011

Zdroj: vlatní zpracování dle ČSÚ, 2017, Veřejná databáze ČSÚ - SLDB 2011

4.7.3 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost je jevem, který se vyskytuje na trhu práce. Týká se obyvatel ve věku 15 – 64 let, kteří byli ve sledovaném období nezaměstnané, hledali si práci a byli k dispozici v případě nástupu do zaměstnání. Ministerstvo práce a sociálních věcí vyjadřuje nezaměstnanost pomocí registrované míry nezaměstnanosti, která je vyčíslena na základě počtu uchazečů o zaměstnání evidovaných na Úřadech práce České republiky (ČSÚ, 2017). Podíl nezaměstnaných osob v České republice představoval k 30.9.2017 3,8 % (Integrovaný portál MPSV, 2017). Dle posledních dostupných údajů o nezaměstnanosti za září 2017 se nezaměstnanost pohybovala na 2,1 %. Počet dosažitelných uchazečů (registrovaní uchazeči o zaměstnání) ve věku 15 – 64 let se za dané období snižoval. Počet volných míst se naopak zvyšoval, což bylo zapříčiněno sezonními pracemi ale i poptávkou stávajících podniků po pracovní síle.

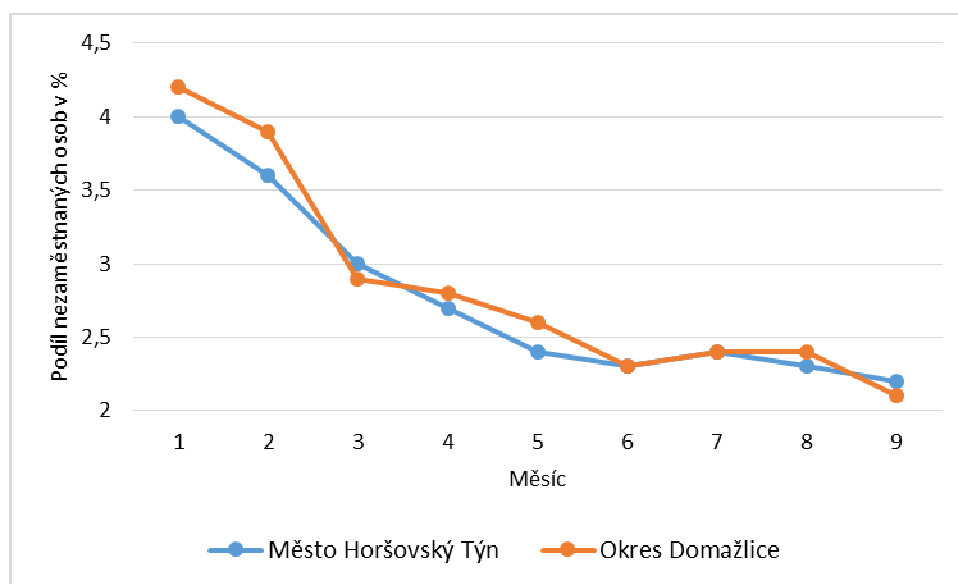
Tab. č. 13: Nezaměstnanost v Horšovském Týně v jednotlivých měsících roku 2017

Měsíc	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Podíl nezaměstnaných osob v %	4,2	3,9	2,9	2,8	2,6	2,3	2,4	2,4	2,1
Dosažitelní uchazeči	142	131	99	93	87	78	79	79	69
Volná místa	133	159	145	131	135	145	171	176	178

Zdroj: Integrovaný portál MPSV, 2017

Srovnání vývoje nezaměstnanosti v Horšovském Týně a okrese Domažlice na obr. č. 17 ukazuje, že vývoj je ve sledovaném období totožný, vyskytují se pouze mírné odchylky.

Obr. č. 17: Srovnání vývoje nezaměstnanosti v Horšovském Týně a okrese Domažlice v jednotlivých měsících roku 2017

Zdroj: Integrovaný portál MPSV, 2017

4.7.4 Shrnutí

Na základě výsledků analýzy ekonomického prostředí města lze konstatovat, že největší podíl z hlediska struktury ekonomických subjektů zauímají služby s 55 %, především velkoobchod a maloobchod. Svůj význam má ve městě i oblast průmyslu, neboť dominantní postavení zde má několik velkých výrobních podniků. Nejméně je v Horšovském Týně zastoupený sektor zemědělství, lesnictví a rybářství.

Dle právní formy ekonomických subjektů dominuje podnikání fyzických osob a z hlediska počtu zaměstnanců převažují podniky bez zaměstnanců. Téměř polovina obyvatelstva byla v roce 2011 ekonomicky aktivní, ale oproti roku 2001 došlo k výraznějšímu snížení z důvodu demografického vývoje ve městě, kdy ubývá obyvatelstvo v produktivním věku a naopak přibývá seniorů. Nejvíce obyvatelstva je zaměstnáno v sektoru služeb, ale výrazná část obyvatel pracuje také v průmyslu. Vzhledem k existenci středních a velkých výrobních podniků situovaných zejména v průmyslové zóně města, se nezaměstnanost k poslednímu zářijovému dni letošního roku pohybovala na 2,1 %. Při tak nízké nezaměstnanosti většinou už podniky nemohou sehnat pracovní sílu pro obsazení volných míst. V posledních několika letech stále více dochází k obsazování pracovních pozic pracovníky ze zemí východní Evropy (zejména Bulharsko, Rumunsko). Toto s sebou nese řadu problémů spojených s kriminalitou, ubytovacími kapacitami atd.

Při stávající situaci ekonomického prostředí, by měli být ze strany města podporováni zejména drobní podnikatelé, čímž by došlo k rozšíření spektra nabízených služeb. Podpora stávajících středních a velkých podniků v průmyslové zóně je nutná hlavně z hlediska pracovních příležitostí pro obyvatele města a jeho částí. V současné době představuje velký problém nárůst dopravy směřující z této zóny směrem do centra města a naopak, čímž je tato část města dopravně vytížena. Možným řešením by mohl být obchvat města propojující ulice Vrchlického a Nádražní, čímž by došlo ke zklidnění dopravy v centru města.

4.8 Projekty realizované městem Horšovský Týn

Vybavení místních částí města

V období června a července roku 2016 bylo městem Horšovský Týn pořízeno vybavení v podobě dřevěných přístřešků do místních částí města, kterými byly Lazce, Horšov, Horní Metelsko, Hašov, Borovice, Věvrov, Podražnice a Semošice. Do prostor, které ve jmenovaných částech města plní funkci společenskou a kde se obyvatelé scházejí a pořádají nejrůznější akce, byly umístěny dřevěné přístřešky. Obyvatelé se mohli zapojit, neboť dřevěné přístřešky si sami natřeli barvou na dřevo, kterou obdrželi od města. Tento projekt byl financován z městského rozpočtu ve výši 288 000 Kč. V roce 2017 projeví zájem o tento typ přístřešku další obyvatelé místních částí. Proto v červenci bylo pořízeno

další 5 kusů tohoto posezení, které byly umístěny v Kocourově, Dolním Metelsku, Oplotci, Horním Valdorfu a u Rozhledny na Šibeničním vrchu v Horšovském Týně. Pořízení bylo opět financováno z rozpočtu města ve výši 176 670 Kč včetně DPH. Tento projekt byl zacílen na obyvatele místních částí Horšovského Týna, kteří mají díky těmto dřevěným posezením možnost setkávat se na centrálních místech i za nepříznivého počasí, využívat přístřešků k posezení, což vede k rozvoji a upevnování vztahů obyvatel.

Vybudování parkovacích míst u hasičské zbrojnice

V dubnu a květnu roku 2016 byla vybudována nová parkovací místa v prostoru před hasičskou zbrojnicí v ulici Vrchlického. Nově bylo vytvořeno 39 parkovacích míst, z čehož 2 parkovací místa jsou vymezena pro osoby zdravotně postižené. Tato akce byla financována z rozpočtu města ve výši 1 195 062 Kč včetně DPH. V současné době, kdy dochází k rapidnímu nárůstu dopravy, přestávají parkovací kapacity ve městě stačit. Tento projekt přinesl desítky nových parkovacích míst situovaných nedaleko centra města.

Vybudování nových učeben v základní umělecké škole

V průběhu července a srpna roku 2013 došlo ke stavebním úpravám základní umělecké školy. Na objektu byl vyměněn krov, okna, střecha a vybudován půdní prostor, který nyní slouží jako další učebny. Akce byla financována z rozpočtu města ve výši 2 781 910 Kč včetně DPH. Základní umělecká škola tímto získala další prostory, kde se žáci mohou věnovat dalšímu rozvoji uměleckých činností. Vzhledem k rozšíření výukových prostor mohla škola umožnit vzdělávání dalším žákům, neboť v letošním roce došlo k navýšení kapacity školy v počtu žáků.

Starosta v rozhovoru uvedl (otázky v Příloze č. 1), že město chystá v příštím roce rekonstrukce některých ulic, mezi kterými je již zmiňovaná celková rekonstrukce Masarykovy ulice za zhruba 15 mil. Kč financovaná z rozpočtu města, společně s finanční výpomocí Plzeňského kraje, jako vlastníka komunikace. Celkovou rekonstrukcí projde i ulice Puškinova nacházející se v části Plzeňské předměstí za zhruba 8 mil. Kč financovaných z rozpočtu města. V rámci této akce vzniknou parkovací stání sloužící majitelům rodinných domů. Naplánovaná je i celková rekonstrukce ulice Plzeňská, kde dojde nejdříve k vybudování plynofikace. Vzhledem k existenci několika historických

památek, které se nacházejí na území města, se již teď na podzim začalo s opravou barokní sýpky, na jejíž opravu město požádalo o dotaci z IROP. Práce na této historické památce budou probíhat až do podzimu příštího roku. Město přijde tato akce na 14 mil. Kč a stále se čeká na rozhodnutí, zda město obdrží na tuto akci dotaci.

5 SWOT analýza

5.1 Silné stránky

Obyvatelstvo	<ul style="list-style-type: none">- Dlouhodobější mírný růst obyvatelstva- Pozitivní přírůstek obyvatelstva ovlivněn migrací- Vzdělanostní struktura obyvatelstva
Bydlení	<ul style="list-style-type: none">- Dlouhodobý růst počtu domů- Existence panelových domů s bytovými jednotkami- Pozemky pro individuální výstavbu v lokalitě U Obory- Poměrně vysoký podíl trvale obydlených bytů a domů- Obytné zóny odděleny od průmyslové zóny a výrobních zón
Občanská vybavenost	<ul style="list-style-type: none">- Nabídka téměř všech stupňů vzdělávání- Dostupnost zdravotnických služeb- Dům s pečovatelskou službou- Nabídka kulturního vyžití obyvatel a zázemí (sál MKZ, knihovna, kino)- Existence digitálního kina s pestrou nabídkou představení- Vydávání měsíčního periodika Zpravodaje města- Každoročně pořádané kulturní akce- Vybavenost místních částí dřevěnými přístřešky určenými k posezení- Fungování Tělovýchovné jednoty Horšovský Týn- Existence chráněné dílny zaměstnávající osoby se zdravotním postižením
Dopravní a technická infrastruktura	<ul style="list-style-type: none">- Dopravní dostupnost důležitých center (dálnice D5, komunikace I/26)- Blízkost hraničního přechodu do Německa- Autobusová obslužnost města- Existence cyklistických tras- Technická infrastruktura pouze v rámci města- Vybudování nových parkovacích míst u hasičské zbrojnice- Zklidnění dopravy v centru města (městská památková rezervace)
Ekonomické prostředí	<ul style="list-style-type: none">- Dominantní postavení sektoru služeb- Výrazný podíl obyvatelstva zaměstnaného v sektoru služeb a průmyslu- Nízký podíl nezaměstnaných osob- Přítomnost malých podniků- Nabídka pracovních míst- Existence průmyslové zóny

5.2 Slabé stránky

Obyvatelstvo	<ul style="list-style-type: none"> - Negativní demografický vývoj - Nárůst obyvatelstva v důchodovém věku - Snižování porodnosti
Bydlení	<ul style="list-style-type: none"> - Stáří některých objektů určených k bydlení - Neinvestování do oprav městských bytů - Nedostatečná nabídka bytů a možností pronájmu či koupě bytu
Občanská vybavenost	<ul style="list-style-type: none"> - Chybějící zařízení pro společenské akce (městské plesy...) - Absence dalšího zařízení pro seniory s ohledem na demografický vývoj - Nedostatečné zázemí pro sportovní a volnočasové aktivity - Absence sportovního hřiště u základní školy - Chybějící některé druhy nabízených služeb obchodů - Nedostatečný počet míst určených k odpočinku - Špatný technický stav některých památek ve městě - Rezervy v oblasti služeb
Dopravní a technická infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> - Nárůst objemu dopravy projíždějící od průmyslové zóny směrem na komunikaci I/26 - Téměř úplná absence železniční dopravy - Špatný technický stav některých komunikací - Absence obchvatu města a další přemostění řeky Radbuzy - Chybějící technická infrastruktura v místních částech města
Ekonomické prostředí	<ul style="list-style-type: none"> - Úbytek ekonomicky aktivního obyvatelstva - Obsazování pracovních míst pracovní silou z východních států Evropy - Střední a velké výrobní podniky zatěžující dopravní infrastrukturu města

5.3 Příležitosti

Obyvatelstvo	<ul style="list-style-type: none"> - Možnost dalšího pozvolného růstu počtu obyvatel - Atraktivita města z hlediska občanské vybavenosti a nabídky pracovních příležitostí pro potenciální obyvatele
Bydlení	<ul style="list-style-type: none"> - Zájem obyvatel o bydlení ve městě - Výstavba bytových domů s bytovými jednotkami - Zájem o individuální výstavbu - Zlepšování celkového vzhledu veřejných prostranství v oblastech bytové zástavby
Občanská vybavenost	<ul style="list-style-type: none"> - Vysoká atraktivita města existencí renesančního zámku a dalších památek - Možnost využití dotačních programů na realizaci zařízení sloužící pro volnočasové aktivity (víceúčelová hřiště, dětská hřiště) - Rozšíření nabídky poskytovaných sociálních služeb - Rozšíření spektra společenských akcí a jejich každoroční oslava - Další modernizace školských zařízení
Dopravní a technická infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> - Zlepšování dopravní dostupnosti - Obnovení železniční dopravy - Vybudování obchvatu města s následným odlehčením dopravy v centru města - Rozšíření obsluhy místních částí města veřejnou dopravou - Možnost využívání dotačních programů na opravu komunikací - Modernizace stávající sítě technické infrastruktury a její rozšíření do místních částí města
Ekonomické prostředí	<ul style="list-style-type: none"> - Rozšíření spektra drobných podnikatelů nabízejících své služby - Nabídka pracovních příležitostí pro místní obyvatelstvo - Podpora drobných podnikatelů ze strany kraje a státu - Vstup nových tuzemských i zahraničních investorů - Pozitivní vývoj celkové ekonomické situace

5.4 Ohrožení

Obyvatelstvo	<ul style="list-style-type: none"> - Pokles celkového počtu obyvatel - Stárnutí populace, úbytek dětí - Úbytek obyvatelstva v produktivním věku - Odliv mladého obyvatelstva
Bydlení	<ul style="list-style-type: none"> - Zhoršení kvality bydlení vlivem nedostatečných investic na opravy domů ve vlastnictví fyzických osob - Příliv pracovní síly ze zemí východní Evropy a s tím spojené problémy s ubytovacími kapacitami ve městě - Nedostatek pozemků pro budování bytových domů ale i pozemků pro individuální výstavbu
Občanská vybavenost	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatečná kapacita školských zařízení - Zhoršující se technický stav historických památek - Chybějící volnočasová zařízení sloužící širší veřejnosti - Nedostatek lékařů poskytující lékařskou péči - Rostoucí požadavky na poskytování sociálních služeb - Odliv drobných obchodníků provozující obchody v centru města - Nedostatečný zájem obyvatelstva o společenské dění ve městě
Dopravní a technická infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> - Zvyšování objemu dopravy v centru města (především osobní a nákladní) - Zhoršující se kvalita technického stavu komunikací - Rušení spojů veřejné dopravy z důvodu odlivu cestujících vlivem zvyšování přepravy obyvatel prostřednictvím osobní automobilové dopravy - Zhoršující se kvalita životního prostředí vlivem nárůstu objemu dopravy
Ekonomické prostředí	<ul style="list-style-type: none"> - Odliv obyvatelstva jako pracovní síly a kvalifikované pracovní síly - Další rozšiřování průmyslové zóny a s tím spojený příliv pracovní síly ze zemí východní Evropy a nárůst objemu dopravy v centru města - Úbytek ekonomicky aktivního obyvatelstva - Ekonomická krize

6 Návrh možného rozvoje jednotlivých oblastí

Na základě provedené analýzy sociálního a ekonomického prostředí města a vytvořením souhrnné SWOT analýzy dle získaných výsledků bude v následující kapitole navržen rozvoj jednotlivých oblastí města Horšovský Týn. Předpokladem pro realizaci uvedených návrhů dalšího možného směřování rozvoje města je dostatek finančních prostředků v rozpočtu města a celková připravenost akcí. Část finančních prostředků lze čerpat z různých dotačních programů za předpokladu vlastních prostředků v rozpočtu.

Oblast bydlení

V rámci této oblasti je nejdůležitější podpora dalšího rozvoje bydlení ve městě s ohledem na stávající obyvatele, ale i na obyvatele, kteří přemýšlejí o přestěhování se do Horšovského Týna a sní o vlastním bydlení. Město disponuje pozemky nejen pro individuální výstavbu, ale i pro výstavbu bytových domů s bytovými jednotkami v lokalitě U Obory. Základním předpokladem pozemků jsou vybudované inženýrské sítě. Pro spokojený a kvalitní život obyvatel je potřebné udržovat a podporovat rozvoj stávajícího prostředí v oblastech bydlení s důrazem zejména na bezbariérový přístup do domů, na údržbu veřejného prostranství, vytváření odpočinkových míst s dostatkem zeleně, dětských hřišť a dostatku parkovacích stání mezi bytovými domy. Pro plnohodnotné a atraktivní bydlení jsou důležité i investice ze strany města na opravy a údržbu městských bytů.

Oblast občanské vybavenosti města

Kvalita života obyvatel města je ovlivněna občanskou vybaveností a dostupností poskytovaných služeb. Důležitý význam představuje nabídka předškolního a školního vzdělávání, které je předpokladem atraktivity pro potenciální obyvatele zejména mladé rodiny s dětmi. Nabídka vzdělávání je v současnosti na velmi dobré úrovni, kterou je potřeba zachovat a dále zlepšovat z hlediska zajištění dostatečné kapacity mateřské a základní školy, se zaměřením na celkovou modernizaci budov s ohledem na výukové požadavky a vybavení učeben.

Na základě sociální analýzy dochází k procesu stárnutí obyvatelstva žijícího ve městě, proto bude žádoucí se zabývat rozvojem sociální oblasti a zabezpečením sociálních služeb. V současnosti jsou poskytovány sociální služby pečovatelskou službou o třech pracovnicích a bydlením pro seniory v domě s pečovatelskou službou. Vzhledem

k demografickému vývoji bude potřebné zajistit další zařízení pro seniory, rozšířit nabídku sociální služeb a zachovat alespoň stávající spektrum lékařské péče.

Kulturní a společenské akce zajišťuje Městské kulturní zařízení Horšovský Týn, které je příspěvkovou organizací města. Kromě akcí pořádaných v průběhu celého roku, se konají i akce, které mají po dlouhá léta svou tradici. Na kulturním a společenském dění ve městě se podílejí i místní sdružení a spolky. Město disponuje vlastním kinem, které prošlo digitalizací a celkovou modernizací a je návštěvníky vyhledáváno. Město se snaží udržovat a rozvíjet vztahy se svými zahraničními partnerskými městy, jejichž školy spolupracují s horšovskotýnskou základní školou. Perspektivu dalšího rozvoje v oblasti cestovního ruchu představují historické památky, které se nacházejí na území města. Tato oblast vyžaduje dostatečnou finanční připravenost na jejich rekonstrukci, která povede k záchraně jejich historické hodnoty, neboť technický stav některých z nich neumožňuje zpřístupnění veřejnosti. Nedostatek v oblasti společenského vyžití představuje chybějící společenský objekt pro pořádání kulturních akcí, jako jsou taneční plesy, koncerty atd.

Oblasti sportu a volnočasových aktivit dominuje Tělovýchovná jednota Dynamo Horšovský Týn, která sdružuje sportovce v oblasti fotbalu, volejbalu, tenisu, pingpongu, cyklistice. I přes existenci travnatého hřiště, hřiště s umělým travnatým povrchem a víceúčelového hřiště je ve městě nedostatek víceúčelových sportovišť, která by mohla využívat širší veřejnost například v odpoledních a večerních hodinách. Rozvoj této oblasti vyžaduje dostatek finančních zdroj vlastních. Pro získání dalších prostředků je možné využít státní nebo krajské dotační programy.

Oblast dopravy a technické infrastruktury

Vzhledem k narůstajícímu objemu dopravy v centru města je žádoucí zabývat se prioritně touto situací. Tento stav by bylo možné vyřešit vybudováním obchvatu města, ale jedná se o velmi nákladnou investici. Je tedy důležité mít celou akci řádně připravenou a v rozpočtu mít vymezený dostatek finančních prostředků. V rámci dopravy by se mělo usilovat o její celkové zklidnění, další snižování objemu dopravy v historickém centru města z důvodu zachování jeho historické hodnoty a zvýšením bezpečnosti provozu při průjezdu městem. Technický stav některých komunikací nejen ve vlastnictví města ale i kraje a státu je nevyhovující, proto by mělo město usilovat o jejich opravy a celkové rekonstrukce. V současnosti funguje pouze autobusová doprava v rámci spojení s většími

sídly. Město by mělo usilovat o posílení spojů autobusových linek i do svých místních částí ale také prosazovat obnovu železničních spojů. Technická infrastruktura je rozvinutá pouze ve městě, ale žádoucí je i její rozvoj v místních částech.

Oblast ekonomického prostředí

Dobře fungující ekonomická sféra by měla být postavena na vzájemné spolupráci a komunikaci města s podnikatelskými subjekty. Mimo celkové podpory podnikatelských subjektů by se mělo vedení města zaměřit na podporu současných i potenciálních drobných podnikatelů, kteří nabízejí své služby občanům, čímž by docházelo k rozšiřování spektra nabízených služeb ve městě. Podpora těchto subjektů může být formou zvýhodněného nájemného v městských objektech atd. Důležitým předpokladem pro zhodnocení stavu ekonomického prostředí ve městě a získání zpětné vazby by mělo být pravidelné setkávání vedení města s ekonomickými subjekty.

7 Závěr

Tato práce analyzuje sociální a ekonomické prostředí města Horšovský Týn, které se nachází v jihozápadní části Plzeňského kraje, konkrétně pak v okrese Domažlice. Výsledky jednotlivých analyzovaných oblastí jsou shrnuty ve SWOT analýze s následným návrhem dalšího možného rozvoje.

Město Horšovský Týn má téměř pět tisíc obyvatel a svou polohou na březích řeky Radbuzy a dobrou dopravní dostupností krajského města Plzně, hraničního přechodu s Německem a dálnice D5 ve směru na Prahu se stává atraktivním místem pro život obyvatel. Počet obyvatel města pozvolna roste a zvyšuje se zájem o individuální bydlení ze strany obyvatel. Město disponuje pozemky pro individuální výstavbu a poměrně dobrou úrovní technické infrastruktury co se týče území samotného města. Věková struktura obyvatelstva je ovlivněna procesem stárnutí obyvatelstva a zvyšujícího se podílu seniorů na úkor obyvatelstva v předproduktivním a produktivním věku. Vzhledem k celkovému demografickému vývoji roste i poptávka po nabízených službách. Seniorům je k dispozici dům s pečovatelskou službou, který bude do budoucna svou kapacitou nedostačující s ohledem na demografický vývoj.

Občanská vybavenost města a dostupnost služeb jsou na velmi dobré úrovni z hlediska zdravotní péče poskytované řadou odborníků a pestrou nabídkou vzdělávacích zařízení. Město nabízí prostřednictvím své příspěvkové organizace různé možnosti využití volného času, avšak konání některých společenských akcí naráží na absenci zařízení pro jejich pořádání. Ve městě působí tělovýchovná jednota, která soustřeďuje činnost v nejrůznějších sportovních oblastech a nabízí další možnosti k využití volného času.

V posledních letech došlo k nárůstu objemu dopravy v centru města, což je spojeno zejména s příznivým ekonomickým vývojem a zvýšením objemu produkce ve výrobních podnicích situovaných v průmyslové zóně. Dopravní obslužnost města autobusovými linkami je na dobré úrovni, na druhé straně u železniční dopravy došlo k výraznému omezení spojů. Síť technické infrastruktury je dobře rozvinutá pouze na území samotného města, ale v místních částech její existence dosud chybí.

Ve městě působí především drobné podnikatelské subjekty, které tak rozšiřují spektrum nabízených služeb. Dominantní ekonomický sektor představují služby, kde je také zaměstnáno nejvíce obyvatel. Značný podíl obyvatel pracuje v průmyslu, což je dáno zejména přítomností několika velkých výrobních podniků sídlících v průmyslové zóně

města. Nezaměstnanost se pohybuje na 2,1 % (září 2017), naproti tomu volných míst přibývá. Podniky v této situaci využívají agenturní zaměstnance především ze zemí východní Evropy, čímž vyvstává problém s ubytovacími kapacitami a bezpečnostní situací ve městě.

Dle výsledků provedených analýz byly navrženy následující možné směry rozvoje města pro jednotlivé oblasti:

- *Bydlení* - Přípravenost technického zázemí pozemků a jejich celkové nabídky určené zájemcům o individuální výstavbu, celková péče o veřejná prostranství, vytváření odpočinkových míst s vhodným mobiliářem. Investice do oprav městských bytů včetně zajištění bezbariérového přístupu.
- *Občanská vybavenost* – Zajištění zařízení pro konání společenských a kulturních akcí, zejména tanečních plesů, koncertů. Podporovat modernizaci školských zařízení a vybudování zařízení pro důstojné prožití stáří seniorů. Investice do výstavby víceúčelových sportovišť, která by sloužila širší veřejnosti.
- *Doprava a technická infrastruktura* – Prioritní cíl představuje celkové zklidnění dopravy a zvýšení bezpečnosti v centru města vybudováním obchvatu. Snaha o obnovení železničních spojů a posílení spojů autobusových linek do místních částí města. Snaha o opravy a rekonstrukce komunikací, které jsou ve špatném technickém stavu.
- *Ekonomické prostředí města* – Udržování dobrých vztahů mezi městem a podnikatelskými subjekty. Zaměření podpory ze strany města na malé podnikatele působící ve městě.

Uvedené návrhy jsou klíčové pro další rozvoj města, aby byla dále rozvíjena jeho atraktivita. Předpokladem pro jejich realizaci je dostatek finančních prostředků jak z vlastních zdrojů tak možné čerpání z dotačních programů. Plánování dalšího směřování rozvoje města Horšovský Týn je převážně v rukou vedení města, při kterém by měly být zohledněny výsledky dosavadního vývoje města v jednotlivých oblastech tak, aby bylo město stále vhodným místem pro kvalitní život obyvatel.

8 Seznam použitých zdrojů

8.1 Knižní zdroje

BINEK, Jan. *Venkovský prostor a jeho oživení*. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 978-80-86251-22-6.

BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1974-3.

ČMEJREK, Jaroslav a Radek KOPŘIVA. *Základy veřejné správy*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007. ISBN 978-80-213-1626-3

HUDEČKOVÁ, Helena, Michal LOŠTÁK a Adéla ŠEVČÍKOVÁ. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2008. ISBN 978-80-213-1413-9.

KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.

MATOUŠKOVÁ, Zdena. *Regionální a municipální ekonomika*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2000. ISBN 80-245-0061-2

PEKOVÁ, Jitka a Jaroslav PILNÝ. *Veřejná správa a finance*. Praha: Codex Bohemia, 1998. ISBN 80-85963-85-X.

PROCHÁZKA, Zdeněk a Antonín KONDRYS. *Horšovskotýnsko*. Horšovský Týn: Nakladatelství Českého lesa, 1998. Historicko-turistický průvodce. ISBN 80-901877-6-5.

RŮŽKOVÁ, Jiřina a Josef ŠKRABAL. *Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005*. Praha: Český statistický úřad, 2006. ISBN 80-250-1310-3

WOKOUN, René, Pavel MATES a Jaroslava KADERÁBKOVÁ. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-304-9.

8.2 Internetové zdroje

ČESKOa. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení) In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000, částka 38, s. 1737 – 1800. Dostupný z: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3426>>

ČESKOb. Zákon č. 248 ze dne 28. června 2000 o podpoře regionálního rozvoje. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000, částka 73, s. 3549 – 3554. Dostupný z: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>>

ČESKOC. Zákon č. 314 ze dne 13. června 2002 o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2002, částka 114, s.

6630 – 6633. Dostupný z: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3933>>

ČSÚ. *Veřejná databáze ČSÚ* [online]. 2017 [cit. 2017-08-10]. Dostupné z: <<https://vdb.czso.cz/>>

DotaceOnline.cz: Strukturální fondy EU, granty a dotace pro podnikatelský a veřejný sektor [online]. 2016 [cit. 2016-10-24]. Dostupné z: <<http://www.dotaceonline.cz/Page.aspx?SP=8476>>

Euroskop, 2017 [online]. Přehled fondů EU [cit. 2017-09-15]. Dostupné z: <<https://www.euroskop.cz/9035/sekce/prehled-fondu-eu/>>

Evropa 2020: Hlavní cíle v oblasti hospodářského růstu - Evropská komise [online]. 2015 [cit. 2016-10-24]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_cs.htm>

GIS města Horšovský Týn [online]. 2017 [cit. 2017-10-06]. Dostupné z: <<http://gis.muht.cz/mapa/technicka-mapa/>>

Horšovský Týn. *Oficiální stránky města Horšovský Týn* [online]. 2017 [cit. 2017-08-06]. Dostupné z: <<http://www.horsovskytytn.cz/>>

Integrovaný dopravní systém [online]. 2017 [cit. 2017-10-02]. Dostupné z: <www.jizdnirady.idnes.cz>

MACHÁČEK, Jaroslav, Petr TOTH a René WOKOUN. *Regionální a municipální ekonomie* [online]. První. Praha: Oeconomica, 2011 [cit. 2016-10-17]. ISBN 978-80-245-1836-7. Dostupné z: <http://kreg.vse.cz/wp-content/uploads/2011/04/Machacek_Wok_Regio.pdf>

Mapy.cz [online]. 2017 [cit. 2017-08-28]. Dostupné z: <<https://mapy.cz/zakladni?x=12.9195410&y=49.5390358&z=12&source=muni&id=1166&q=hor%C5%A1ovsk%C3%BD%20t%C3%BDn>>

Mateřská škola Horšovský Týn [online]. 2017 [cit. 2017-09-16]. Dostupné z: <<http://www.mshtyn.cz/index.php>>

Městská knihovna Horšovský Týn [online]. 2017 [cit. 2017-09-16]. Dostupné z: <<http://knihovnahorsovskytytn.webk.cz/pages/uvod.html>>

Městské kulturní zařízení Horšovský Týn [online]. 2017 [cit. 2017-09-16]. Dostupné z: <<http://www.mkzht.cz/>>

Mikroregion Radbuza [online]. 2017 [cit. 2017-09-14]. Dostupné z: <<http://www.mikroregion-radbuza.cz/o-nas/>>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 - 2020* [online]. 2013 [cit. 2016-10-05]. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf?ext=.pdf>>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Podpora regionů* [online]. 2016 [cit. 2016-10-05]. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Podpora-regionu>>

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Základní pojetí konceptu udržitelného rozvoje* [online]. 2016 [cit. 2016-10-02]. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/cs/Microsites/PSUR/Uvodni-informace-o-udrzitelnem-rozvoji/Zakladni-pojeti-konceptu-udrzitelneho-rozvoje>>

POSTRÁNECKÝ, Josef. Regionální politika a regionální rozvoj v České republice. *Urbanismus a územní rozvoj* [online]. 2010, XIII (5/2010), 10 - 16 [cit. 2016-10-03]. ISSN 1212-0855. Dostupné z: <http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2010/2010-05/03_regionalni.pdf>

POVED s.r.o., Plzeňský organizátor veřejné dopravy [online]. 2017 [cit. 2017-10-01]. Dostupné z <<http://www.poved.cz/cz/>>

Regionální rozvoj. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. 2016 [cit. 2016-10-03]. Dostupné z: <<http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/regionalni-rozvoj.html>>

Rozbor udržitelného rozvoje území ORP Horšovský Týn. *Oficiální stránky města Horšovský Týn* [online]. 2016 [cit. 2017-10-06]. Dostupné z: <http://www.horsovskytytn.cz/e_download.php?file=data/editor/233cs_3.pdf&original=PODKLAD_Y_PRO_RUR%C3%9A_2016+-+Z%C3%A1v%C4%9Br.pdf>

Ředitelství silnic a dálnic ČR, Sčítání dopravy v roce 2010 [online]. 2011 [cit. 2017-10-01]. Dostupné z: <<http://scitani2010.rsd.cz/pages/map/default.aspx>>

Ředitelství silnic a dálnic ČR, Sčítání dopravy v roce 2016 [online]. 2017 [cit. 2017-10-01]. Dostupné z: <<http://scitani2016.rsd.cz/pages/map/default.aspx>>

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Horšovský Týn [online]. 2017 [cit. 2017-09-16]. Dostupné z: <<http://www.sos-souhtyn.cz/index.php?page=aktual>>

Státní hrad a zámek Horšovský Týn [online]. 2017 [cit. 2017-09-16]. Dostupné z: <<https://www.zamek-horsovskytytn.cz/cs>>

Svazek českých měst a obcí v česko-bavorském pohraničním prostoru Domažlicko, Interaktivní mapa [online]. 2017 [cit. 2017-09-14]. Dostupné z: <<http://www.svazekdomazlicko.cz/turistika-a-kultura/turistické-informace-interaktivni-mapa/>>

Územní rozvojová strategie města Horšovský Týn. *Oficiální stránky města Horšovský Týn* [online]. 2015 [cit. 2017-10-08]. Dostupné z: <http://www.horsovskytytn.cz/e_download.php?file=data/editor/129cs_4.pdf&original=Strategie+H+Tyn.pdf>

Základní škola Horšovský Týn [online]. 2017 [cit. 2017-09-16]. Dostupné z: <<http://www.zshtyn.cz/>>

Základní škola a Odborná škola Horšovský Týn [online]. 2017 [cit. 2017-09-16]. Dostupné z: <<http://www.zs-oshtyn.cz/>>

Základní umělecká škola Horšovský Týn [online]. 2017 [cit. 2017-09-16]. Dostupné z: <<http://www.zushtyn.cz/>>

9 Přílohy

Příloha č. 1: Struktura otázek polostandardizovaného rozhovoru se starostou města

1. V čem vidíte silnou stránku města?
2. Co vnímáte naopak jako slabou stránku města?
3. Jak byste hodnotil občanskou vybavenost města?
4. Co považujete za nedostatky v oblasti školství, zdravotnictví, sociálních služeb a kultury?
5. Do budoucna se předpokládá nárůst podílu obyvatel v důchodovém věku. Jsou již v současnosti plánovány nějaké projekty v oblasti rozvoje sociálních služeb?
6. Jaké jsou plánovány investice v období následujícího roku a kolik finančních prostředků bude do těchto akcí investováno?
7. Je do budoucna plánovaný prodej stavebních parcel pro individuální výstavbu?
8. Plánuje město výstavbu bytových domů s bytovými jednotkami?
9. Co považujete za největší potenciál rozvoje města?

Příloha č. 2: Fotografie dokumentující současný stav města

Fotografie č. 1: Horní část horšovskotýnského náměstí s renesančním zámkem

Zdroj: vlastní zpracování

Fotografie č. 2: Spodní část horšovskotýnského náměstí s kostelem sv. Petra a Pavla

Zdroj: vlastní zpracování

Fotografie č. 3: Dům s pečovatelskou službou

Zdroj: vlastní zpracování

Fotografie č. 4: Základní škola Horšovský Týn

Zdroj: vlastní zpracování

Fotografie č. 5: Mateřská škola Horšovský Týn v ulici Vančurova

Zdroj: Mateřská škola Horšovský Týn, 2017

Fotografie č. 6: Mateřská škola Horšovský Týn v ulici Pionýrů

Zdroj: vlastní zpracování

Fotografie č. 7: Základní umělecká škola Horšovský Týn

Zdroj: vlastní zpracování